

Jarno Väistö

THROUGH THE PAST, DARKLY

Rolling Stonesin julkisuuskuva ennen ja nyt

THROUGH THE PAST, DARKLY

Rolling Stonesin julkisuuskuva ennen ja nyt

Jarno Väistö
Opinnäytetyö
Syksy 2012
Medianomi
Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Medianomi, journalismi

Tekijä: Jarno Väistö

Opinnäytetyön nimi: Through the past, darkly – Rolling Stonesin julkisuuskuva ennen ja nyt

Työn ohjaaja: Pertti Sillanpää

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Syksy 2012

Sivumäärä: 42

Tutkielmani lähtöajatuksena on osoittaa toteen Rolling Stones –yhtyeen julkisuuskuvassa havaitsemani muutos negatiivisesta positiiviseen. Tätä varten tutkin bändin esiintymistä julkisuudessa sen perustamisvuosikymmenellä eli 1960-luvulla sekä nykyajan osalta 2000-luvulla ja vertailen näitä aikakausia keskenään. Lisäksi pohdin tapahtuneelle muutokselle mahdollisia syitä.

Tutkielman tietoperusta koostuu ennen kaikkea bändihistoriikeista, elämäkerroista sekä rockmusiikkia yleisemmällä tasolla käsittelevästä kirjallisuudesta. Lisäksi hyödynsin teoksia liittyen nuorisokulttuuriin, mediaan sekä musiikista kirjoittamiseen. Rolling Stonesin viimeisimpien vaiheiden suhteen tukeuduin suurimmaksi osaksi internetissä julkaistuihin artikkeleihin, sillä ne ovat yhtyeen nykyaikaisen julkisuuskuvan kannalta merkittävimmissä roolissa. Lähdemateriaalin tutkimuksessa hyödynsin sisällönanalyysia. Koska tutkimukseni lähtee liikkeelle omasta havainnostani ja perustuu sitä tukevaan aineistoon, menetelmä oli jossain määrin sovellettu yhdistelmä aineistolähtöistä ja teoriasidonnaista sisällönanalyysia.

Monipuoliset esimerkkitaupukset onnistuivat erittäin hyvin kuvastamaan Rolling Stonesin mediakuvan tunnuspiirteitä 1960-luvulla ja 2000-luvulla sekä havainnollistamaan eron näiden aikakausien välillä. Halveksunnasta suorainaiseen idolinpalvontaan muuttunut suhtautuminen vaikuttaa olevan voimakkaimmin sidoksissa yhtyeen poikkeuksellisen pitkään uraan, jonka aikana moni mediakuvaan vaikuttava tekijä on muuttunut. Toisaalta Rolling Stonesin imagoon ovat kautta aikojen vahvasti vaikuttaneet myös sen omat tietoiset ratkaisut.

Ammatillisen kehityksen osalta pyrkimykseni oli havainnollistaa, että kykenen suhteuttamaan historian nykypäivään sekä tekemään itsenäisiä päätelmiä monipuolisen lähdeaineiston ja esimerkkitaupusten pohjalta. Toivon, että voin tulevilla ammattiurallani yhdistää jollain tavalla kirjoittamisen sekä rockmusiikin, ja koen tutkielmani osoittavan, että siihen myös kykenen.

Asiasanat:

julkisuuskuva, rock, musiikki, nuorisokapina, kulttuurivallankumous

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
The Degree Programme in Communication, Journalism

Author: Jarno Väistö

Title of thesis: Through the Past, Darkly – Public Image of The Rolling Stones Before and Now

Supervisor: Pertti Sillanpää

Term and year when the thesis was submitted: Autumn 2012

Number of pages: 42

The basic idea of my thesis is to prove a change from negative to positive in the public image of the Rolling Stones. I researched the band's appearances in media during the decade of its formation, the 1960's, as well as during the 2000's and compared these eras. In addition I set my thesis the goal of finding possible reasons for this change.

The knowledge basis of the thesis consists mainly of band chronicles, biographies and literary concentrating on rock in general. In addition I used books on youth culture, media and writing about music. Concerning the recent phases of the Rolling Stones I relied mostly on articles published online since today they play the biggest role in the band's public image. In the research of the source material I used content analysis. Because the thesis stems from my own notion and relies on material that supports it, the method is an applied content analysis based on both material and theory.

The diverse examples managed to reflect the characteristics of both 1960's and 2000's really well as well as to exemplify a distinct difference between them. The public contempt for the Rolling Stones changing into idol worship seems to have most to do with the band's exceptionally long career during which many of the factors influencing public image have changed. On the other hand the band has also influenced its image throughout the years by its own calculated moves.

Concerning professional development my aim was to exemplify my ability to understand history in relation to today and to make independent conclusions based on diverse source material and exemplary cases. In my future professional career I hope to be able to somehow combine writing and rock music. I believe this thesis demonstrates that I am also capable of doing so.

Keywords:

public image, rock, music, youth revolution, cultural revolution

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 AINEISTO JA MENETELMÄ	9
3 ROLLING STONESIN TAUSTA	11
3.1 Kulttuurikonteksti	11
3.2 Kivet alkavat vieriä	12
4 ROLLING STONES JA MEDIA	14
4.1 Rolling Stones mediassa 1960-luvulla	15
4.1.1 Manageri Andrew Loog Oldhamin rooli	16
4.1.2 Redlands-ratsia ja huumeuomiot	17
4.1.3 Yhtye joka lopetti 60-luvun	22
4.2 Rolling Stones mediassa 2000-luvulla	24
4.2.1 Kiertueuutisointi	25
4.2.2 Puoli vuosisataa Rolling Stonesia	26
4.3 Kulttuuri-ilmasto ja media 2000-luvulla	28
4.4 Vertailu ja muutoksen syyt	29
5 POHDINTA	33
LÄHTEET	35

1 JOHDANTO

“For me the Rolling Stones are an institution that must keep going; a ship that must keep sailing and a rock and roll circus that will go on forever.”

- Ronnie Wood, 2012

Muistan elävästi vaikutuksen, jonka ZZ Topin ja AC/DC:n iskevät rumpukompit ja rouheat kitarasoolot aikaansaivat, kun en vielä osannut kirjoittaa kummankaan yhtyeen nimeä. Tuolloin en myöskään kyennyt pukemaan sanoiksi, mitä rock ja sen sisällä piilevä mystinen jokin oikein oli. Raaka, alkuvoimainen ja rakas osuvat nyt naulan kantaan, mutta lapsuudessa rock oli vain jotain, mikä kuulosti hyvältä. Varttuessani Eric Clapton, Elvis Presley ja The Who pitivät kuitenkin yllä kipinää, mistä on myös kiittäminen rautaisella musiikkimaulla varustettua äitiäni.

Tehdessäni ensimmäisen matkani Yhdysvaltoihin vuonna 2008 kipinästä syttyi rovio. Sukulaiseni patistelemana asetuin aloilleni elokuvateatterissa Washington DC:ssa. Olin jo valmiiksi pitkästynyt, sillä luvassa oli konserttielokuva bändistä, josta en entuudestaan tiennyt juuri mitään. Valkokankaan valtasi pian joukko yli 60-vuotiaita ryppyisiä miehiä, jotka tanssahtelivat ympäriinsä meikkiä silmissään ja huudattivat kitaroitaan ilman minkäänlaista huolta huomisesta. Surkuhupaisalta kuulostavasta asetelmasta huolimatta ja vastoin kaikkia ennakko-odotuksiani tajusin yhtäkkiä olevani täysin myyty. Yhtyeen energia pisti kampoihin kolme kertaa nuoremmille artisteille ja karisma hakee vertaistaan edelleen. En muista koskaan kokeneeni mitään yhtä inspiroivaa.

Kyseessä oli Martin Scorsesen dokumenttielokuva Shine a Light, joka taltioi Rolling Stonesin hyväntekeväisyyskonsertin New Yorkin Beacon-teatterissa vuonna 2006. Kokemuksen jälkeen konserttitaltiointi toisensa jälkeen vieraili dvd-soittimessani ja kirjojen sivut kääntyivät kuin navakassa tuulessa. Aloitin vinyylialbumien keräilyn ja kitaransoiton. Rollareiden ansiosta kiinnostukseni syveni silkasta musiikin kuuntelusta myös rockin historiaan ja elämäntapaan. Liekö mikään muu yksittäinen asia saanut tutkimaan ja kokeilemaan niin paljon uutta.

Kun tuli aika ryhtyä suunnittelemaan opinnäytetyötä, aihepiirin valinta ei ainakaan tuottanut vaikeuksia. Läheisellä ja entuudestaan tutulla aiheella halusin taata hyvän lopputuloksen, mutta myös tehdä

opinnäytetyöstä pakkopullan sijasta hauskaa. Idea rockhistorian merkittävimpiin käännteisiin puretuvasta dokumentista syntyi alta aikayksikön, mutta vielä tuli pohtia aihe tutkielmalle.

Koska dokumentti käsittelee rockia sen parissa eläneiden silmin, on näkökulma varsin subjektiivinen. Halusin opinnäytetyöni osien täydentävän toisiaan, mutta myös toimivan omina kokonaisuuksinaan, joten päätin tutkielmassa lähestyä rockia objektiivisemmin ja tarkastella jollain tavalla siihen liittyvää journalismia. Elämäkertoja ja bändihistorioikkejä läpi kahlatessani kiinnitin huomiota siihen, kuinka eri tavalla artisteista rockin alkuaikoina mediassa kirjoitettiin. Karkeasti yleistäen voisi jopa todeta halveksunnan muuttuneen aikojen saatossa ylistykseksi. Halusin löytää muutokselle syitä.

Rajatakseni aihetta päädyin käsittelemään sitä yhden esimerkkiyhtyeen kautta. Rolling Stones oli luonnollinen valinta oman kiinnostukseni vuoksi, mutta parempaa esimerkkiä kuvastamaan mitä tahansa rockin elinkaarella tapahtunutta muutosta voi tuskin muutenkaan kuvitella. Kyseessä on pisimpään toiminnassa ollut rockyhtye kautta aikojen ja yksi nykymuotoisen rockmusiikin luoja (Rock And Roll Hall of Fame 2010b, hakupäivä 6.9.2012; Heinonen 2006, 111).

Koko Rolling Stonesin uran kartoittaminen olisi kuitenkin mistä tahansa näkökulmasta helposti useita kirjoja tuottava urakka. Havainnollistaakseni mahdollisimman tehokkaasti tutkimaani ilmiötä rajasin käsittelyn yhtyeen alkuaikojen ja nykypäivän vertailuun ja molempien aikakausien sisällä erityisesti yhteen esimerkkitapaukseen. 1960-luvun osalta keskityn Rolling Stonesin perustajakolmikön huumeepidätyksiin, joilla oli valtava merkitys yhtyeen julkisuuskuvan kannalta. 2000-luvun osalta puolestaan pureudun erityisesti median reaktioihin liittyen yhtyeen yhä jatkuvaan keikkailuun.

Tutkielmani aihe on erittäin ajankohtainen, sillä Rolling Stonesin perustamisesta on juuri tänä vuonna (2012) tullut kuluneeksi puoli vuosisataa. Toisaalta rock on aiheena ajaton. Se on kulttuurin osa-alueena aliarvostettu, mutta erinomainen esimerkki ihmisen kyvystä pitää yllä perinteitä. Vielä nykyisinkin yhtyeiden perustamisessa ja musiikin luomisessa on käytössä yli 50 vuotta vanha kaava. Silti prosessista saadaan edelleen irti jotain uutta. Myös journalismin kannalta näkökulmani on mielenkiintoinen. Vaikka journalismia tarkastellaan usein tiettyihin ajankohtaisiin ilmiöihin liittyen, unohtuu samalla se, kuinka aikaansa sidottua se todella on. Valitsemallani vertailulla haluan osoittaa oman alan tiettyjä heikkouksia.

Dokumentti ja tutkielma saivat jo suunnitteluvaiheessa ymmärtämään, että jotain niiden kaltaista haluaisin tehdä jatkossakin. Olenpa tulevaisuudessa sitten journalisti, kirjailija, dokumentaristi tai vaikkapa näitä kaikkia samanaikaisesti, toivoisin voivani edes jollain tavalla yhdistää journalistisen työn ja rockmusiikin. Tällaiset lähtökohdat huomioon ottaen uskon opinnäytetyöni palvelevan mainiosti tulevaa ammattiuraani. Samalla se on kunnianosoitus yhtyeelle, joka osaltaan teki tavoitteeni mahdolliseksi.

2 AINEISTO JA MENETELMÄ

“Everything I’ve ever planned has never worked. I’ve relied on accidents all my life.”

- Keith Richards, 2001

Tutkimusaiheeni pohjustamiseksi taustoitin Rolling Stonesin perustamista ja siihen johtaneita tekijöitä sekä sitä kulttuurikontekstia, johon yhtye asettui. Tämän jälkeen kuvailen yhtyeen julkisuuskuvaa ja mediasuhdetta kautta aikojen ennen keskittymistä vertailussa oleviin aikakausiin. Molempien kohdalla havainnollistan tuon ajan julkisuuskuvalle tyypillisiä piirteitä esimerkkitapausten avulla. Lopuksi määrittelen aikakausien välisen eron ja pohdin muutokseen vaikuttaneita syitä.

1960-luvun julkisuuskuvan havainnollistamisessa käytän aineistona rockmusiikin ja Rolling Stonesin historiaan pureutuvaa kirjallisuutta, jossa esiintyy yhtyeen noteerauksia lehdistössä. Soveltuvien osien lähteenä toimii myös audiovisuaalinen materiaali. 1960-luvun käsittelyssä painopiste on yhtyeen perustajakolmikun huumeepidätyksissä, joten tärkein lähde on tapaukseen keskittyvä *Butterfly on a Wheel – The Great Rolling Stones Drugs Bust*.

2000-luvun julkisuuskuvan määrittelyssä puolestaan käytän esimerkkinä median reaktioita ja uutisointia liittyen yhtyeen toistuviin aktivoitumisiin uuden musiikin ja maailmankiertueiden muodossa. Erityishuomiota saa luonnollisesti kuluvan vuoden 2012 toiminta. Lähdemateriaalina hyödynnän enimmäkseen internetjournalismia, mutta myös lehtiartikkeleita ja audiovisuaalista materiaalia. Apuna on myös yhtyeen tuoreimpia vaiheita käsittelevä kirjallisuus.

Edellisten taustoittamiseksi ja kytkemiseksi vallitsevaan kulttuurikontekstiin hyödynnän myös teoksia, jotka käsittelevät kulttuurivallankumousta, nuorisokapinaa, mediaa sekä ajalle tyypillistä kirjoitustapaa musiikkiin ja artisteihin liittyen. Lehtiartikkelien osalta olen rajannut käsittelyn brittiläiseen ja amerikkalaiseen journalismiin. Alkuaikoinaan Rolling Stones esiintyi enimmäkseen kotimaansa julkisuudessa, ja vaikka suosion kasvaessa sen maine alkoi laajeta, huumeepidätysten yhteydessä erityismerkitys oli nimenomaan brittiläisellä medialla. Viime vuosikymmeninä yhtyeen toiminta on

maailmankiertueista huolimatta keskittynyt Yhdysvaltoihin. Näin ollen myös amerikkalaisessa mediassa on esiintynyt runsaasti esimerkkejä käsittelemästäni aiheesta.

Teoreettisesti tutkimusmenetelmäni koostuu laadullisen tutkimuksen ja sisällönanalyysin keinoista. Tutkimukseni vastaa aineistolähtöistä menetelmää siltä osin, että olen valinnut analysoitavan materiaalin aineistosta tutkimuksen tarkoituksen ja tehtävänasettelun mukaisesti. Vastoin aineistolähtöisen analyysin puhdasta määritelmää analysoimani aines on kuitenkin etukäteen harkittua. Ongelmaksi muodostuu se, "että ei ole olemassa objektiivisiä havaintoja sinällään, vaan mm. jo käytetyt käsitteet, tutkimusasetelma, menetelmät ovat tutkijan asettamia ja vaikuttavat aina tuloksiin" (Tuomi & Sarajärvi 2002, 97–98).

On kyse siitä, voiko tutkija kontrolloida, että analyysi tapahtuu aineiston tiedonantajien ehdoilla eikä tutkijan ennakkoluulojen saattelemana. Fenomenologis-hermeseuttisessa perinteessä ongelma pyritään ratkaisemaan siten, että tutkijan tulee kirjoittaa auki omat ennakkokäsityksensä ilmiöstä ja tiedostaa ne analyysin aikana. (Sama, 98.)

Näitä aineistolähtöisen analyysin ongelmia pyrin ratkaisemaan mukauttamalla menetelmäni teoriasidonnaisempaan suuntaan. Tuomen ja Sarajärven mukaan myös tällöin analysoitava aines valitaan aineistosta, mutta aikaisempi tieto ohjaa tai auttaa analyysiä. Tutkielmani työstämistä auttaa merkittävästi olemassaoleva tietopohjani aiheesta, mutta perustelut väittämälleni löytyvät vasta lähdemateriaalia analysoimalla. Tutkimusmenetelmäni voidaan siis todeta edustavan ennen kaikkea teoriasidonnaista sisällönanalyysiä. (Sama, 98.)

Tutkielmani lähtöajatus pitää sisällään havaitun ja todetun muutosilmion. Kysymys onkin sen laadun ja syiden määrittelystä. Tutkimukseni on siis pitkälti riippuvainen lähdemateriaalista, mutta tuloksiin eivät voi tietyt ennako-oletamat olla vaikuttamatta. Tiedostan Rolling Stonesiin kohdistuvan ihailuni, mutta haluan painottaa, että en ota tutkielmallani kantaa yhtyeen edesottamuksiin vaan tutkin ainoastaan niiden saamaa julkisuutta. Omaa elinaikaani edeltävien tapahtumien osalta tukeudun voimakkaasti lähteisiin ja todistettuihin faktoihin. Tärkeää tämä on etenkin 1960-luvun huumeselkkauksessa, jossa oikean ja väärän -rajapyykki muutenkin hämärtyi. Rolling Stonesin tuoreessa julkisuudessa puolestaan esiintyy paljon toistuvia piirteitä, joita on jopa mahdotonta todistaa faktoiksi. Koska jokaisen rollareiden mediakuvassa esiintyvän piirteen erottelu ja määrittely olisi tutkielman puitteissa mahdotonta, poimin erilleen selkeimmät ja tuen niiden osalta päättelyäni mahdollisimman tyypillisillä esimerkkitapauksilla.

Aikakausia vertaillessani ja erojen syitä pohtiessani tukeudun ennen kaikkea aiheen käsittelyssä tekemiini havaintoihin ja niistä seuranneisiin johtopäätöksiin.

3 ROLLING STONESIN TAUSTA

“Could anything prepare anyone for a life as a Rolling Stone?”

- Bill Wyman, 1990

3.1 Kulttuurikonteksti

Nuorisokapina ja populaarikulttuurin vallankumous alkoivat nostaa päätään länsimaissa 1960-luvulla. Ilmiön juuret lepäsivät edellisellä vuosikymmenellä, jolloin nuoruus oli vasta hahmottunut tiettyinä elämänvaiheena. Tähän vaikuttivat erityisesti vaurastuminen, parantunut ravinto ja terveydenhuolto sekä koulutukseen käytetyn ajan pidentyminen. (Häggman 2006, 6.)

Samaan aikaan Yhdysvalloissa afroamerikkalainen rhythm and blues oli alkanut kasvattaa suosiotaan valkoisten keskuudessa. R&b:sta erkaantui pian uusi suuntaus, jonka Radio-dj Alan “Moondog” Freed risti Clevelandissa vuonna 1952 nimellä rock’n’roll. Termi oli jo kauan toiminut afroamerikkalaisten keskuudessa kiertoilmauksena seksille, mikä osaltaan kertoi uuden aallon latautuneisuudesta. Vuonna 1955 vitsaus sitten saapui britteihin. (Henke 17.5.2012, videohaastattelu; LoConti 17.5.2012, videohaastattelu; Wyman 2002, 25.)

“Bill Haley & His Comets - - oli vain kerta kaikkiaan innostavinta meteliä, mitä murrosikäiset nuoret olivat koskaan kuulleet. - - Ensimmäistä kertaa musiikki aiheutti ristiriitaa nuorien ja heidän vanhempiensa välillä: nuoret rakastivat tätä uutta häpeämätöntä ääntä, ja vanhemmat vihasivat sitä ja yrittivät kaikin keinoin tukahduttaa sen.” (Norman 2003, 29.)

Haleyn vanavedessä brittiläistä nuorisoa saapui turmelemaan Elvis Presley, jonka edustama rockabilly syntyi niin ikään r&b:sta, mutta vahvimpana vaikutteenantajana siinä oli country. Elvikseen personoitui sittemmin koko uuden musiikin aalto. (Heatley 2007, 52, 54.) Sotaa muistelevaa sukupolvea huolestutti syvästi se, että kansakunnan nuoriso suosi idoleinaan paljon mieluummin pop-tähtiä kuin kenraaleita. Nuoriso puolestaan haastoi kaiken entisen huolettomalla röyhkeydellä ja koki tarvetta vapautua vakiintuneista normeista ja yhteiskunnan kahleista. Populaarikulttuuri ja erityisesti rock’n’roll tarjosi kapinahengelle kanavan esikuvineen ja muodostui siten eräänlaiseksi vastustamisen trendiksi. Kulttuurin saattoi havaita yhteiskunnallistuneen ennennäkemättömällä tavalla. (Wells 2011, viii; LoConti 17.5.2012, videohaastattelu.)

Jälkikäteen on tullut tavaksi sanoa, että jos muistat 1960-luvun, et elänyt sitä (DeGroot 2009, 1). Toteamus on osuva, sillä 1960-luvulle tultaessa huumausaineet, erityisesti marihuana ja LSD, alkoivat yleistyä. Psykedeelien toimiessa tärkeänä ainesosana räjähdysmäisessä luovuuden kasvussa, populaarimusiikki sitoi yhteen ajan kulttuurimuutoksia ja toimi niiden taustamusiikkina. Keskelle kaikkea tätä alkoi syntyä bändejä, jotka olivat sekä musiikkinsa että imagonsa osalta kokeellisempia kuin edeltäjänsä. Yhtyeet nimeltä Beatles ja Rolling Stones saivat pian huomata edustavansa uuden suuntauksen kovinta kärkeä. Ensimmäisenä läpimurron tehnyt Beatles joutui omaksumaan vielä verrattain konservatiivisen linjan, mutta sillanpääasema oli nyt perustettu. Rolling Stones saattoi valita huomattavasti anarkistisemmän ja epätavallisemmän asenteen. Vähin erin pop alkoi muuttua rockiksi. (Wells 2011, viii-ix; Lindberg, Gudmundson, Michelsen & Weisethaunet 2005, 197.)

3.2. Kivet alkavat vierä

Rock'n'rollin saapuessa Isoon-Britanniaan tulevat Rollarit elivät vielä lapsuuttaan ja imivät uudesta aallosta ensimmäiset musiikilliset vaikutteensa. Lontoon lähistöllä Kentin Dartfordissa syntyneet Michael Jagger ja Keith Richards itse asiassa tunsivat toisensa jo lapsina, mutta eivät vielä olleet kovin läheisissä tekemisissä. Normanin mukaan Jagger "ei koskaan oikeastaan pitänyt Bill Haleysta, eikä edes Elviksestä. - - Hänen ensimmäinen idolinsa oli - - Little Richard, tuo alkuperäinen musta rock'n'roll tähti". Richards puolestaan ihaili Elviksen kitaristia Scotty Moorea, mutta hänen suurimmaksi idolikseen tulisi vielä muodostumaan niin ikään musta rock'n'rollia soittava Chuck Berry. (Norman 2003, 29, 31, 37.)

Rolling Stonesin synnyn kannalta merkittävät muutoksen tuulet alkoivat puhaltaa, kun amerikkalainen blues saapui vähin erin Isoon-Britanniaan. Vaikka se oli rock'n'rollia vanhempaa, se ponnisti samoista r&b-juurista ja oli aluksi pienten piirien tiedossa. Kun Jagger ja Richards kohtasivat junassa matkalla omiin oppilaitoksiinsa vuonna 1961, molemmat olivat jo syvästi vaikuttuneita harvinaisesta ja vaikeasti saatavasta bluesista sekä r&b:sta. Jagger kiinnitti huomiota Richardsin kanniskelemaan Chuck Berryn albumiin ja yhteisistä musiikkimieltymyksistä käynnistyi innokas keskustelu. (Richards 2010, 77–78.) Kaksikosta tuli nopeasti erottamaton (Clayson 2005, 35).

Jagger toimi tuohon aikaan laulajana kellaribändissä nimeltä Little Boy Blue and the Blue Boys, jossa soitti myös Richardsille tuttu Dick Taylor. Richards oli opetellut lupaavaksi kitaristiksi soittamalla levyjen

ja radion mukana, joten hän oli luonnollinen lisä yhtyeen toimintaan. Yhteinen musiikillinen intohimo sai kolmikön lopulta matkaamaan Lontoon Ealingin lähiöön kuulemaan Alexis Kornerin ja Cyril Daviesin Blues Incorporatedia, joka oli eräs brittien ensimmäisistä bluesia soittaneista yhtyeistä. Ealingissa myös nuori kolmikko pääsi kokeilemaan omia muusikonlahjojaan estradilla. (Clayson 2005, 27–28, 36.)

Incorporated sai aika-ajoin vahvistusta taidokkaasta nuoresta bluesintoilijasta nimeltä Brian Jones, jonka tavoitteena oli koota oma yhtyeensä. Kun Jagger, Richards ja Taylor tutustuivat Ealingin klubilla Jonesiin sekä pianisti Ian Stewartiin, oli Rolling Stonesin esiaste syntynyt. Tuore kokoonpano harjoitteli ahkerasti ja lopulta Blues Incorporatedin esiintyminen BBC:n radiolähetyksessä vapautti uudelle bändille tilaisuuden. Jones nappasi nimen Muddy Watersin kappaleesta Rollin' Stone, ja 12.7.1962 Marquee-klubilla yhtye esiintyi ensimmäistä kertaa yleisön edessä. (Norman 2003, 54.)

Taylor lähti joulun alla, joten bändiltä puuttui nyt basisti sekä vakituinen rumpali. Ensimmäisillä keikoilla rummuttanut Mick Avory oli mukana vain tilapäisesti. Basistiksi valittiin muita huomattavasti vanhempi Bill Wyman, joka sattui omistamaan kaksi valtavaa Vox-vahvistinta. Lopulta myös Blues Incorporatedin osa-aikainen rumpali Charlie Watts saatiin taivuteltua joukon jatkoksi ja yhtyeen kokoonpano oli pedattu useiksi vuosiksi eteenpäin. (Norman 2003, 57, 61, 64.)

Beatlesin tavoin Rolling Stoneskin oli alunperin coveryhtye (Jones 2002, 48). John Lennonin ja Paul McCartneyn jalanjäljissä ja tuoreen managerinsa painostuksesta myös Jagger ja Richards alkoivat tehdä itse musiikkia (Clayson 2005, 51, 59–60). Rolling Stones juurrutti musiikkinsa paljon vahvemmin bluesiin ja teki imagostaan rähjäisen vastakohtan puhtoiselle kilpakumppanilleen (Szufnarowski 8.5.2012, videohaastattelu). Ensimmäisenä Yhdysvaltoihin ehtinyt Beatles viitoitti tien ilmiölle nimeltä brittiläinen invaasio, jossa amerikkalaiset musiikilliset vaikutteet vietiin takaisin uudenaikaisena fuusiona. Vanavedessä matkustanut Stones liittyi seuraan ja nousi lopulta itsekin supertähteyteen vuoden 1965 (I Can't Get No) Satisfaction -hitillään, jota pidetään jopa kaikkien aikojen parhaana rock'n'roll-kappaleena. (Oldham 2001, 140; Heatley 2007, 87, 98–99.)

4 ROLLING STONES JA MEDIA

“I work for my living. I have money and do not wish to be treated as a second-class citizen!”

- Brian Jones, 1969

Rolling Stones on ollut median hampaissa perustamisestaan saakka. Ainoa muuttuja tässä asetelmassa on ollut se, kuinka lujasti nuo hampaat ovat kulloinkin purreet. Mikään muu rockyhtye ei ole ollut toiminnassa yhtä kauan eikä siis minkään muun rockyhtyeen rinnalla ole mediakaan kulkenut yhtä pitkää taivalta (Rock And Roll Hall of Fame 2010b, hakupäivä 6.11.2012). Tämä takaa sen, että Rollareiden matkan varrelle on mahtunut monenlaista julkisuutta. Toisaalta Stones on koko uransa ajan käyttänyt mediaa työkalunaan ja vaikuttanut siten myös itse julkisuuskuvaansa. Aivan kuten Stones on muovannut musiikkimaailmaa ympärillään, on se vaikuttanut myös tapaan, jolla siitä kirjoitetaan.

Rolling Stones oli ensimmäinen yhtye, joka asteli parrasvaloihin huokuen eräänlaista “olemme rockbändi ja jos et pidä siitä, voit suksia kuuseen” -anarkismia. Välinpitämätön, mutta toisaalta myös varsin kapinallinen status oli alunperin Rollareiden managerin tietoisien kampanjoinnin tulosta ja imagon muokkauksessa oli puhtaasti myyntiä edistävät tarkoitukset. (Szufnarowski 8.5.2012, videohaastattelu.) Rollarit vaikuttivat kuitenkin haastavan järjestelmän myös esiintymislavojen ulkopuolella. Rehvakas pahojen poikien status kulmineitui useisiin pahamainesiin ja laajalti raportoituuihin tapauksiin. (Heatley 2007, 97.)

Vuoteen 1967 mennessä Rolling Stones oli ilmeisesti kaivanut tarpeeksi verta nenästään ja sai opetuksen, joka oli lähellä murskata yhtyeen alkutekijöihinsä. Yhteiskunta kaipasi riistäytyvälle nuorisolle esimerkkitapausta ja News of the World -sanomalehti meheviä paljastuksia poptähtien huumeiden käytöstä. Lehden tekemä virhe käynnisti tapahtumien sarjan, jonka seurauksena Keith Richardsin Sussexissa sijainnut Redlands-huvila ratsattiin. Saga kulmineitui koko 1960-luvun kuuluisimpaan oikeudenkäyntiin, jossa Jagger ja Richards saivat vankeustuomiot jopa tuon ajan mittapuulla lievistä huumerötöksistä. Vaikka episodi raukesi nopeasti ja oli osittain virkavallan ja News of the Worldin masinoima, se herätti yhteiskunnan kasvaneeseen huumeongelmaan ja jätti lähtemättömän jälkensä niin Stonesin imagoon kuin median suhtautumiseen poptähtiä kohtaan. (Wells 2011, viii, xi.)

Yhtye kohtasi tragediaa ja kuolemaa aina 1960-luvun loppuun saakka, eikä vastoinkäymisiltä välttytty 1970-luvullakaan. Yhtye suorastaan ruokki mediaa toinen toistaan värikkäämmillä selkkauksilla, mutta kykeni samalla luomaan uransa arvostetuinta ja kriitikoiden korkeimmalle ylistämään musiikkia. Vuonna 1971 julkaistu Sticky Fingers aloitti kahdeksan perättäisen karkisijan sarjan Yhdysvaltojen albumilistalla. 1970-luvun puolivälistä alkaen Rollareiden kiertueet kasvoivat yhä massiivisemmiksi täyttäen jo stadioneja ja aiheuttaen mediameylläkkän kerta toisensa jälkeen. (Benn 2009, 7; Rock and Roll Hall of Fame 2010b, hakupäivä 6.11.2012.)

1980-luvun alun jälkeen Rolling Stones vaipui yhtyeenä hiljaiseloon. Kahdeksanvuotinen tauko kiertueiden välillä oli toistaiseksi pisin yhtyeen historiassa, mutta bändin jäsenet pitivät siitä huolimatta itsensä ja lehdistön kiireisinä. Jaggerin panostus soolouraansa kismitti muita ja erityisesti Richardsia. Solistin julkaistua jo toisen albuminsa, Richards päätti niin ikään ryhtyä toteuttamaan itseään ja perusti yhtyeen nimeltä The X-Pensive Winos. Toisistaan etäänntyneet Jagger ja Richards käyttivät tuolloin mediaa sumeilematta lyömäaseenaan sivaltaessaan toisiaan pisteliäillä kommentteilla. (Richards 2010, 453, 470–471.)

Vuoden 1989 Rock and Roll Hall of Fame -nimitys merkitsi käännekohtaa monessa mielessä. Mediassa oltiin suuren jännityksen vallassa koko juhlallisuuksia edeltävä viikko, mutta Jagger ja Richards esiintyivätkin tilaisuudessa mitä toverillisimmin naureskellen keskenään kuin pikkupojat. Vuosikymmenen loppu näki sovun kaksikon välillä ja Rolling Stones yhdisti voimansa ennätystä rikkonutta Steel Wheels -kiertuetta varten. (Rock and Roll Hall of Fame 2010b, hakupäivä 6.11.2012; George-Warren 2009, 39.)

Viime vuosikymmenten aikana huomio julkisuudessa on keskittynyt yhä massiivisemmiksi kasvaneisiin maailmankiertueisiin, joiden varjoon yksityiselämän skandaalit ovat auttamatta jääneet. Mediassa on alettu oivaltaa, etteivät Rolling Stonesin jäsenet ilmeisesti lähde keikkalavoilta kuin vasta arkuissa. Aivan tuorein julkisuus on keskittynyt erityisesti yhtyeen 50-vuotisjuhlallisuuksiin ja siihen, että 70-vuotiaat vanhukset jaksavat edelleen rokata.

4.1 Rolling Stones mediassa 1960-luvulla

“My manoeuvres allowed the boys an unprecedented measure of spontaneity while ensuring that their press was anything but random.”

- Andrew Loog Oldham, 2001

Rolling Stonesin kaikkein varhaisimpien vaiheiden julkisuuskuva perustui lähinnä keikkautisointiin sekä musiikillisiin kritiikkeihin, jotka olivat pääasiassa sävyltään positiivisia. Yhtye noteerattiin mediassa jo päivää ennen sen ensiesiintymistä, kun Jazz News uutisoi tulevasta keikasta 11.7.1962 (Norman 2003, 54). Lehden kiinnostus yhtyettä kohtaan säilyi sen kertoessa myöhemmin samana vuonna Rolling Stonesin esiintyvän paikallisilla klubeilla arvostavalle yleisölle (Clayson 2005, 41). Yhtyeen julkisuuskuvasta puuttui kuitenkin vielä persoonallisuus ja selkeä suunta. Kyseessä oli vain ryhmä nuorukaisia, jotka soittivat briteille pääasiassa hyvin tuntematonta, vaikkakin suosiotaan kasvattavaa, bluesia ja r&b-musiikkia.

4.1.1 Manageri Andrew Loog Oldhamin rooli

Rolling Stonesin tunnettu imago alkoi muodostua, kun yhtyeen potentiaalin havaitsi Beatles-manageri Brian Epsteinin tiedottajana aiemmin työskennellyt nuori keinottelija Andrew Loog Oldham. Huhtikuussa 1963 Oldham ryhtyi Rollareiden manageriksi sekä tuottajaksi ja laittoi välittömästi tuulemaan. Ensitöikseen hän pudotti bändin virallisesta kokoonpanosta taustajoukkoihin pianistin, koska kuusi jäsentä olisi liikaa yleisön muistettavaksi. Ian Stewart ei myöskään jyrkän leukansa ja konservatiivisen pukeutumisensa vuoksi sopinut bändin julkisivuun. (Heatley 2007, 97; Oldham 2001, 222.) Toukokuussa Oldham neuvotteli yhtyeelle levytyssopimuksen Deccalta, josta oli Beatlesin torjuttuaan tullut surullisen kuuluisa (Heatley 2007, 97). Toimenpiteet olivat kuitenkin vielä varsin hienovaraisia verrattuna tulevaan.

Oldhamilla oli osuutta jo Rolling Stonesin ihka ensimmäiseen noteeraukseen valtakunnallisessa mediassa. Daily Mirrorin musiikkitoimittaja Patrick Doncaster oli nuoren managerin kanssa yhteisymmärryksessä kirjoittaessaan 13.7.1963 hengästyneeseen sävyyn yhtyeen esiintymisestä Surreyn Richmondissa. Artikkelisiin liittynyt otsikko “Huonot uutiset ovat hyviä uutisia Stonesille” antoi jo tietynlaista esimakua. (Oldham 2001, 229; Jagger, Richards, Watts & Wood 2012, 29.)

Oldhamin käsialaa oli myös eräs kaikkien aikojen ikimuistoisimmista Stones-otsikoista. Melody Makerissa 14.3.1964 julkaistu "Antaisitko siskosi mennä ulos Rolling Stonen kanssa?" oli Bill Wymanin mukaan alunperin muodossa "tyttäresi", kun Oldham tarjosi sen toimittaja Ray Colemanille. (Wyman 2002, 105.)

Andrew Loog Oldham oli suosiomme kannalta elintärkeä. Hän oli tarpeeksi nuori ymmärtääkseen ja jakaakseen näkemyksemme ja hänellä oli kyky hyödyntää hyödyntämätöntä. Hän varmisti, että lehdistö nielaisi pöyristyttäviä tarinoita... ja painoi ne! Hän teki meistä vastakohtan rakastettavalle Beatlesille ja meistä tuli ensimmäinen pop-yhtye, jota ihmiset rakastivat vihata. (Sama, 56.)

Kampanja otti tuulta ja pian saatiin lukea otsikoita kuten Leicester Mercuryyn "Viisi nuorta miestä, joiden hiustyyli saa Beatlesit näyttämään kaljuilta" (Sama, 101). "He vaikeroivat, he tömistelevät, he näyttävät variksenpelättimiltä" kirjoitti puolestaan Reveille Magazine 2.2.1964 (Sama, 99) ja "Niin paljon kuin pidänkin Beatlesista, nämä pojat ovat huomattavasti paremmin synkassa tämän päivän markkinoiden kanssa" totesi peräti rockin kuningas Elvis Presley (Oldham 2001, 55). Parhaiten asetelman taisi kuitenkin kiteyttää kirjailija Tom Wolfe, joka totesi vuonna 1965, että "Beatlesit haluavat pitää sinua kädestä, mutta Stonesit haluavat polttaa kaupunkisi". (Wyman 2002, kansi.)

Negatiiviselle julkisuudelle alkoi kuitenkin muodostua myös todellista pohjaa, kun Jagger, Richards ja Wyman pidätettiin samana vuonna. Rolling Stones oli ollut palaamassa keikalta, kun heiltä oli evätty pääsy huoltoaseman wc-tiloihin ja he olivat päättäneet helpottaa oloaan aseman seinään. Rollareiden imagon rakentamisessa yhdistyi nyt selkeästi sekä Oldhamin tietoinen huonon julkisuuden tavoittelu että suoranainen opportunismi. Kuten myöhemmin tultaisiin huomaamaan, traagisetkin käänteet onnistuttiin käyttämään hyväksi nuorisoa kiehtovana lainsuojattomuutena. (Norman 2003, 133.)

4.1.2 Redlands-ratsia ja huumetuomiot

Vielä vuoteen 1966 tultaessa suuri yleisö oli autuaan tietämätön musiikkibisneksessä vallitsevasta huumeiden käytöstä. Artistit nauttivat valheellisesta turvallisuuden tunteesta osaamatta kuvitellakaan, että heidän henkilökohtaisia tapojaan pidettiin silmällä. Loppuvuodesta aihe kävi kuitenkin jo liian mehukkaaksi jätettäväksi pimentoon, ja siihen tarttui lopulta News of the World (Wells 2011, x-xi.), jota Norman kuvailee seuraavasti.

Nykyään roskalehtiä on Britanniassa kolmetoista tusinassa, mutta vuonna 1967 sunnuntaisin ilmestynyt News of the World oli vielä ainoa laatuaan - - Seitsemänkymmenenviiden vuoden ajan [lehti] oli tarjoillut - - samanlaisia tarinoita "seksihurjastelijoiksi" paljastuneista kirkkoherroista, homoiksi paljastuneista partionjohtajista, lemmenpesistä yllätetyistä maallikkosaarnaajista ja maitomiehistä joilla oli kotirouvien haaremi. Näitä sääliittäviä pieniä ihmisiä häpäistiin ja ristiinnaulittiin yleisen moraalin varjolla; lehden hekumoiva vahingonilo ja pahanilkisyys oli lähempänä todellista pornografiaa kuin mikään mitä Sohon pimeät kujat tarjosivat. (2003, 175.)

Huumejaljastuksissa oli kuitenkin jo lähes samantekevää, kuinka tunnettu kohteena oleva artisti oli. Beatlesiinkin viitattiin, mutta niin pitkälle ei menty, että yhtyeen olisi suoranaisesti paljastettu käyttävän huumeita. Todellisuudessa Beatles oli paheiden harjoittamisessa Rollareiden tasolla, mutta manageri Brian Epsteinin onnistui pitää yllä vedenpitävää imagoa. Vapaata riistaa olivat sen sijaan artistit kuten The Moody Blues, The Who, Donovan ja nyt viimein myös Mick Jagger. (Wells 2011, ix-x.)

Jaggerin kohdalla NOTW teki kuitenkin nolon virheen. Lehden reporterit sekoittivat artikkelissaan hashiksen ja LSD:n, mutta myös huumeista avoimesti keskustelevan Brian Jonesin ja niistä visusti hiljaa pysyttelevän Jaggeriin. Kun Jagger sai tiedon NOTW:n artikkelista, hän esiintyi vielä samana iltana televisiossa ja ilmoitti nostavansa kanteen lehteä vastaan. NOTW:n alistuminen kohtaloonsa oli täysin turha toivo, sillä senhän täytyisi ainoastaan saada joku Rolling Stonesin jäsenistä kiinni itse teossa, jotta Jaggerin kunnianloukkaussyyte kaatuisi ja lehden uskottavuus palautuisi. (Norman 2003, 178-179; Clayson, 83.)

NOTW sai vihiä eräiden Rolling Stonesin jäsenten sekä yhtyeen lähipiiriin suunnittelemaasta huumejuhlasta Keith Richardsin omistamalla Redlands-huvilalla. Jaggerin ja Richardsin lisäksi seurueeseen kuuluivat esimerkiksi Jaggerin tyttöystävä, Marianne Faithfull, valokuvaaja Michael Cooper, taidekauppias Robert Fraser sekä Richardsin New Yorkissa tapaama David "Acid King" Schneiderman. Lempinimi Happokuningas oli peräisin miehen levittämästä erittäin voimakkaasta LSD-variantista sekä salkusta täynnä muita erilaisia kiellettyjä aineita. Valikoima oli tehnyt hänestä hiljattain varsin suosittu Lontoon seurapiireissä. (Wells 2011, 91-94.)

Kokoontumista edeltävänä iltana, lauantaina 11.2.1967, NOTW:n toimitus sai puhelun, jossa paljastettiin yksityiskohtaisia tietoja kokoontumisesta. Toimituksessa paikalla olleen Robert Warrenin mukaan kyseessä kuulosti olevan tiedonantaja yhtyeen sisäpiiristä. (Wells 2011, 103-104.)

Elämäkerrassaan Keith Richards pitää varmana osallisten henkilöllisyyttä. Hänen mukaansa ilmiantaja oli hänen belgialainen autonkuljettajansa Patric, jonka avulla poliisi osasi hyödyntää myös Schneidermania. (Richards 2010, 210.)

Kuka hyvänsä vihjeen antoikaan, NOTW:n päätoimittaja Stafford Somerfield antoi siunauksensa ilmiannolle ja tiedot Redlands-kokoontumisesta välitettiin viranomaisille. Scotland Yardissa Jaggerin julkisuuden voima ymmärrettiin. Pidätyksen arveltiin tekevän tähdestä marttyyriin ja pikemminkin edistävän huumeiden käyttöä. NOTW ei kuitenkaan luovuttanut vaan tiedot saatettiin eteenpäin Chichesteriin länsi-Sussexin poliisille ja ratsiaa saatiin hoitamaan pienten paikkakuntien kunnianhimoisemmista yksiköistä koottu joukko. (Wells 2011, 104–106.)

Sunnuntaina noin iltakuuden aikoihin Redlandsin seurueeseen liittyi George Harrison ja tämän vaimo Pattie. Pariskunta kuitenkin poistui jo paria tuntia myöhemmin, vain muutamia minuutteja ennen poliisin ratsiaa. Ajoitus on herättänyt vuosien saatossa runsaasti spekulatiota, ja Harrison itsekin epäilee, että poliisi odotti hänen poistumistaan. Beatlesiin kajoaminen olisi vielä tuohon aikaan merkinnyt samaa kuin koko Britannian vetäminen lokaan. Vuoteen 1967 mennessä kaikki neljä Beatlea käyttivät säännöllisesti huumeita, mutta yhtyeen imago lähenteli yhä diplomaattista koskemattomuutta. Sen sijaan Rolling Stonesin julkinen häpäisy oli jo jotakuinkin kansallinen ajanviete. (Wells 2011, 102, 108.)

Vähän iltakahdeksan jälkeen Redlandsin ovelle sitten saapui kaikkiaan 18 poliisia. Poliisi suoritti kotietsinnän kaikkien sääntöjen mukaan ja totesi myöhemmin myös Redlandsin seurueen käyttäytyneen asiallisesti. Tiettyjä väitteitä tosin esitettiin Marianne Faithfullista, mikä sittemmin sai aikaan valtaisan kohun julkisuudessa. Faithfull ei ollut tuonut mukanaan vaihtovaatteita ja ulkoilupäivän päätteeksi peseydyttyään hän oli päättänyt verhoutua vierasvuoteelta poimimaansa turkisryijyyn. Poliisin mukaan Faithfull oli ollut ratsian aikana tilanteeseen nähden omituisen välinpitämätön. Väitettiin jopa, että hän olisi aiheuttanut tahallaan hämmennystä antamalla ryijyn pudota yltään. (Wells 2011, 100, 110, 114–115.)

Etsinnässä Jaggerin takin taskusta löydettiin muutamia Faithfullille kuuluneita piristeitä, jotka Jagger kuitenkin otti kontolleen. Fraserin hallusta löydettiin suuri määrä heroïinia ja Richardsin talossa leijailleen erikoisen tuoksun määrittämiseksi talteen raaputettiin jäämiä pöytätasoilta. Viimeisenä paikallaolleista tutkittiin Schneiderman. Vaikka häneltä takavarikoitiin runsaasti esineitä ja aineita, paikalla olleet ovat

sittemmin kertoneet, että Happokuningas pääsi salkkunsuhteen pätkästä väittämällä sen sisältävän kehittämätöntä filmiä. Olivatpa syynä sitten Schneidermanin hoksottimet tai poliisin huolimattomuus, ratsian todellinen jymypotti vältti lain kouran ja katosi omistajansa seurassa tuoreimpien tutkimusten mukaan Espanjaan. (Wells 2011, 118, 121.)

Ratsian seurauksena Jagger ja Fraser saivat syytteet hallussapidosta ja Richards kannabiksen käytön sallimisesta talossaan. Syytteiden varmistuttua News of the World julkaisi visusti anonyymin jutun otsikolla ”Huumeryhmä ratsaa poptähtien juhlan”. Omituista oli, että juttu sisälsi maininnan kadoksissa olevasta ulkomaalaisesta sekä poptähdestä, joka vaimonsa kera vältti ratsian vain muutamilla minuuteilla. Sunday Telegraphin, jonka ei tiedetty pitävän silmällä poptähtien edesottamuksia, nimesi omassa artikkelissaan Jaggerin, Richardsin sekä Faithfullin ja kuvaili lisäksi seurueen ajanviettoa Redlandsin lähialueilla. Yksityiskohtaiset tiedot viittasivat jälleen johonkuhun, joka oli perillä Redlandsin tapahtumista jo ennen ratsiaa. NOTW:n ja Telegraphin esimerkkiä noudatettiin ja seuraavana päivänä aihetta käsiteltiin jo suurimmassa osassa brittiläisiä päivälehtiä. (Wells 2011, 125–126.)

Jaggerin ja Richardsin bänditoveri Brian Jonesin ja tämän tyttöystävän Anita Pallenbergin oli alunperin tarkoitus osallistua Redlandsin ilonpitoon, mutta he eivät riitelyn seurauksena päätyneet matkaan ennen ratsiaa. Pallenbergin mukaan Richards totesi puhelimesta yksinkertaisesti ”Älkää vaivautuko, jääme juuri kiinni”. (Cooper, Richards, Southern & Richardson 1993, 28.) Jones ei kuitenkaan onnistunut välttämään tovereidensa kohtaloa. Toukokuun 10. päivänä, samaan aikaan Jaggerin, Richardsin ja Fraserin syytteiden luvun kanssa, Scotland Yardin huumeyksikkö ratsasi Jonesin asunnon Lontoossa. (Wells 2011, 120; Richards 2010, 225; Norman 2003, 196.)

Normanin mukaan tämä todisti kiistattomasti, että Rolling Stones, kolmen kuuluisimman ja pahamaineisimman jäsenensä kautta, oli joutunut kauan ärsyttämänsä yhteiskunnan järjestelmällisen vainon uhriksi (2003, 197). Jotain järjestelyssä meni kuitenkin pieleen, sillä median edustajat saapuivat paikalle jo muutamia minuutteja ennen kuin poliisi kolkutti Jonesin ovea (Richards 2010, 225). Myös itse ratsiassa oli jotain omituista. Jones myönsi kannabiksen käytön, mutta lisäksi poliisi löysi asunnosta kokaiinia ja muita aineita, joita Jones ei tietävästi käyttänyt. Kun otetaan huomioon ratsian ajoitus, asetelma antaa aihetta spekulatiolle. On myös enemmän kuin mahdollista, että joku lukuisista asunnossa vierailleista henkilöistä oli jättänyt jälkiä elämäntavoistaan. Jonesin juttu käsiteltiin 11. toukokuuta ja hän vapautui takuita vastaan. (Wells 2011, 146; Jackson 2009, 182–183.)

Redlands-käsittely puolestaan käynnistyi viimein kesäkuun 27. päivänä. Oikeutta oli jakamassa tuomari Leslie Block, jonka ymmärrys ja sympatia populaarikulttuuria kohtaan oli mitattavissa milligramman sadasosissa. Ensimmäisenä oli vuorossa Jagger. Laulajaa ei auttanut se, että hänen lääkäriinsä oli antanut luvan käyttää vastaavia piristeitä, jotka hänen takkinsa taskusta oli löydetty. Ilman reseptiä aineen maahantuonti oli laitonta ja tähti julistettiin syylliseksi ilman takuita. (Wells 2011, xi, 164–165.)

Oikeudenkäynnin siirtyessä Richardsin osallisuuteen, esiin nousi Faithfullin käyttäytyminen ja pukeutuminen ratsian yhteydessä. Oikeudessa häneen viitattiin pseudonyymillä neiti X, mutta lehdistö tiesi tarkalleen, kuka oli kyseessä. Pian Daily Mirror ja Daily Express hekumoivat "alastomalla työllä" sijoittaen Faithfullin etusivuilleen. (Wells 2011, 173, 181-182.) Valtavasta kohusta oli luonnollisena seurauksena myös perättömän tiedon leviäminen. Sitkeästi elämään jäänyt legenda, johon liittyi yksityiskohtiin menemättä Faithfull sekä Mars-patukka, kertoo paljon ajan lehdistöstä. (Richards 2010, 209; Wells 2011, 192.)

Kun Jaggerista ja Fraserista julkaistiin käsittelyjen välissä valokuvia käsiraudoissa, kohu sai jälleen uudet mittasuhteet. Yleinen mielipide alkoi jakautua yhä selkeämmin kahtia ja tämä näkyi myös lehdistössä. Timesin silloinen päätoimittaja William Rees-Mogg piti Jaggerin ja Richardsin kohtelua suorastaan sopimattomana ja käsirautojen käyttöä ennakkoluulojen tahallisenä herättämisenä. (Wells 2011, 182, 210–211.)

Myös Richards ja Fraser todettiin lopulta syyllisiksi ja seurasi tuomioiden julistus. Tuomari Block määräsi Richardsille vuoden, Fraserille puoli vuotta ja Jaggerille kolme kuukautta vankeutta. Lisäksi jokainen määrättiin maksamaan tuntuvat oikeudenkäyntikulut. Tuomioiden julistusta seurasi välitön häly. Mielenosoitus tukki News of the Worldin toimituksen edustan ja julkisessa keskustelussa sai yhä enemmän painoarvoa tuomion kohtuuttomuus. (Wells 2011, 195-196, 202.) The Sun ja Daily Sketch kommentoivat tuomion tekevän erityisesti Jaggerista marttyyrin. Sunday Express puolestaan koki rangaistuksen olevan hirvittävässä epäsuhdassa rikkomukseen. (Clayson 2005, 85.)

Rollareille alkoi tässä vaiheessa muodostua kasvavissa määrin tukijoita ja suorainaisia puolestapuhujia. Kuuluisin esimerkki lienee Timesin päätoimittaja Rees-Moggin pääkirjoitus Who Breaks a Butterfly on a Wheel. Runoa lainaava otsikko ilmaisi, että tapauksessa tehtiin karpäsestä härkänen. (Wells 2011, xiii.)

Rees-Mogg kirjoitti muun muassa arvelevansa tuomioiden olleen ankarampia, kuin samoista rikoksista määrättäisiin tuntemattomille syytetyille (Richards 2010, 228). Tukensa ilmaisivat myös monet yhtyeet, kuten The Who, joka ilmoitti Evening Standardissa pitävänsä Rollareita sijaiskärsijöinä ja tuomiota raakalaismaisina. Lisäksi yhtye ilmoitti julkaisevansa versioitaan Jaggerin ja Richardsin sävellyksistä siihen saakka, että kaksikko olisi jälleen vapaa levyttämään itse. (Wells 2011, 203–204.)

Jaggerin ja Richardsin puolustus sai kuitenkin neuvoteltua oikeuden valittua tuomioista, ja jo 30. kesäkuuta, kaksi päivää niiden julistamisesta, parivaljakko oli vapaa takuita vastaan. Lopulta 31. heinäkuuta myös vankeusrangaistukset kumottiin. Kovien huumeiden hallussapidon myöntänyt Fraser sen sijaan kärsi koko puolen vuoden vankeusrangaistuksensa. Richards pitää syynä vapautumiseensa Rees-Moggin pääkirjoitusta, josta myös Jagger on myöhemmin osoittanut kiitollisuutta. (Richards 2010, 228; Norman 2003, 217; Wells 2011, 244.)

Tapauksessa on pidettävä omana lukunaan musiikkimaailman kantaa, joka ei luonnollisesti ollut täysin objektiivinen. Onhan pääteltävissä, että aikana, jolloin popmusiikki oli lähes synonyymi nuorisokapinalle ja kulttuurin murrokselle, musiikkialan julkaisut olivat artistien ja fanien kanssa yhtenäistä rintamaa. Esimerkiksi musiikkilehti Melody Maker kirjoitti 8. heinäkuuta ojentavansa Timesille, ei ainoastaan yhtä kukkaa, vaan kokonaisen kimpun. (Kallio & Rautjoki 2008, 8.)

Vapauduttuaan lopullisesti syytteistä 31.7. Jagger lennätettiin välittömästi helikopterilla World In Action -televisio-ohjelman nauhoituksiin. Normanin mukaan lähetyksen ideana oli, että suoraan oikeudesta saapuva Jagger kohtaisi häntä vainonneen järjestelmän edustajia – se olisi eräänlainen huippukokous sotivien sukupolvien edustajien välillä. Vaikka Jagger ei suostunut ottamaan harteilleen esikuvan vastuuta kansakunnan nuorisosta, hän esiintyi televisiossa rauhallisesti ja älykkäästi tehden varmasti paremman vaikutelma, kuin kukaan olisi osannut kuvitella. (Norman 2003, 220–221; Wells 2011, 243.) Norman jatkaa Jaggerin näkökulmasta: “Symbolisella tasolla - - tämä oli Mick Jaggerin voitokkain hetki. Yhteiskunta, joka oli pilkannut häntä - - ja lopulta yrittänyt tuhota hänet kokonaan, heittäytyi nyt kasvoilleen hänen jalkoihinsa kuin väärinkohdellun messiaan eteen”. (2003, 217–218, 220.)

4.1.3 Yhtye joka lopetti 1960-luvun

Vuosikymmenen loppua kohti Jagger, Faithfull ja Jones saivat kokea vielä uusia ratsioita, jotka herättivät monia vastaamatta jääneitä kysymyksiä. Redlandsin tapauksesta alkunsa saanut huumeepidätysten sarja ei tullut päätökseensä 1960-luvulla eivätkä sen paremmin muutkaan Rolling Stonesin ongelmat. Bändin pahamaineisuuden iskostivat lopullisesti vuoden 1969 kuolemantapaukset. (Wells 2011, xiii.)

Brian Jonesin rooli Rolling Stonesissa oli vuosikymmenen loppua kohti olennaisesti kutistunut. Johtohahmo oli nyt selkeästi Jagger, joka yhtyeen solistina oli luonnollisempi keulakuva. Lisäksi Jagger ja Richards kirjoittivat kaiken yhtyeen tuottaman materiaalin, mikä vähensi Jonesin merkitystä myös musiikillisesti. Samaan aikaan Jonesin päihteiden käyttö eskaloitui hallitsemattomiin mittasuhteisiin. Levytysessioihin nukahteleva, mielialanvaihteluista kärsivä, vainoharhainen ja epäluotettava kitaristi oli tässä vaiheessa pidätetty huumausainerikoksista jo kahdesti eikä olisi päässyt maahan yhtyeen tulevilla Amerikan-kiertueella. Kaikki tämä johti lopulta Jonesin erottamiseen bändistä. (Heatley 2007, 99.)

Osapuolten välisessä yhteisymmärryksessä julkisuuteen annettiin kuva, että Jones oli lähtenyt omasta tahdostaan, ja esimerkiksi Daily Sketchin otsikossa 8.6.1969 eron syyksi mainittiin musiikilliset erimielisyydet. Jonesin tila ehti parantua merkittävästi, mutta vain alle kuukausi eron jälkeen muusikko löytyi hukkuneena uima-altaastaan. Kuolema todettiin päihteiden aiheuttamaksi onnettomuudeksi, mutta huhut murhasta ovat jääneet elämään, sillä tapauksen yksityiskohdat ovat edelleen osin selvittämättä. (Jackson 2009, 235, 240; Heatley 2007, 99.)

Rolling Stones jatkoi uuden kitaristin, Mick Taylorin, vahvistamana kohti uutta katastrofia. Päättääkseen Amerikan-kiertueensa tyylillä ja tarjotakseen faneilleen eräänlaisen kiitoksen yhtyeestä tuli pääesiintyjä kalifornialaiseen ilmaiskonserttiin, josta povattiin länsirannikon vastinetta Woodstockille. Tapahtuman järjestäjä oli alunperin Grateful Dead -yhtye, mutta filmatisoinnissa ja konserttialueen vuokrauksessa ilmenneiden erimielisyyksien seurauksena tapahtuma siirtyi Rolling Stonesin johdolla Altamontin kilparadalle. Turvatoimista tapahtumassa vastasi Helvetin Enkeleiden paikallinen jaos, mitä voidaan jäkikäteen pitää erikoisena ratkaisuna. Rollareiden soittaessa kappaletta Under My Thumb esiintymislavan edustalla puhkesi välikohtaus, jossa eräs Helvetin Enkeleistä puukotti tummaihoisen

nuorukaisen nimeltä Meredith Hunter. Seuraavaan aamuun mennessä kolme muuta oli menettänyt henkensä tapaturmaisesti ja sadat ihmiset olivat loukkaantuneet. (DeGroot 2009, 412- 415; Spitz 2011, 3; Maysles, Maysles & Zwerin 2010, Dvd.)

Välitön tapauksella retostelu brittiläisissä päivälehdissä ja musiikkijulkaisuissa liittyi aluksi siihen symmetriaan, että jokaista kuolonuhria kohti konsertissa myös syntyi yksi lapsi. Pian episodi alkoi kuitenkin kaatua Rollareiden niskaan. Rolling Stone -lehden San Franciscon osasto julkaisi tammikuun numerossaan tapauksesta artikkelin, jossa se kiinnitti lukijoiden huomion nimenomaan siihen faktaan, että puukotus tapahtui esiintymislavan edessä yhtyeen silmien alla. (Clayson 2005, 104.)

Keith Richards myönsi jälkikäteen, ettei Helvetin Enkeleiden sekoittaminen tapahtumaan ollut paras mahdollinen idea ja että Stones oli tapahtumiin osasyylinen. Jagger tunnusti 20 vuotta Altamontin jälkeen, ettei olisi osannut kuvitella tuohon aikaan ja etenkin San Franciscon lähellä voivan tapahtua moista. Konsertin sattuva ajoitus svengaavan 1960-luvun viimeiseen kuuuhun on saanut historioitsijat katsomaan sitä vuosikymmenten takaa eräänlaisena aikakauden päätöksenä, viimeisenä naulana hippyyden arkuun. (DeGroot 2009, 416; Clayson 2005, 103–104.)

4.2 Rolling Stones mediassa 2000-luvulla

“The only thing different is the audiences have grown and the shows have gotten longer.”

- Keith Richards, 2012

Vaikka Rolling Stones oli musiikillinen instituutio jo vuoden 1989 Rock and Roll Hall of Fame -nimitykseensä mennessä, yhtyeelle alettiin antaa todella arvoa vasta sen jälkeen. Asiaankuuluvissa juhlallisuuksissa Jagger puki sanoiksi sen, mitä monet varmasti ajattelivat: “On hieman ironista, että näette meidät tänä iltana käyttäytymässä parhaalla mahdollisella tavalla, kun meidät palkitaan 25 vuotta jatkuneesta huonosta käytöksestä”. (George-Warren 2009, 39, 43.) Rolling Stones oli selvinnyt toinen toistaan vakavammista ongelmista, ja yhtäkkiä sen oivallettiin olevan kaikesta huolimatta edelleen koossa ja toiminnassa. Yhtyeen itsensä jo vuonna 1969 lanseeraama röyhkeä slogan “maailman suurin rockbändi” alkoi hiljalleen muuttua yleisesti tunnustetuksi tosiasiaksi. (Sama, 39; Rock and Roll Hall of Fame 2010a, hakupäivä 8.10.2012.)

Tunnustukset saivat jatkoa vuonna 1995, kun Voodoo Lounge sekä samaiselta albumilta musiikkivideoksi lohkaistu Love Is Strong tienasivat yhtyeelle Grammyt. Samalla Rollareiden yksityiselämän skandaalit olivat vähentyneet ja jääneet merkittävämpien tapausten varjoon. Yhtyeen kulttuuri-ikonin statusta vahvisti entisestään 2000-luvun puolella järjestelmä, jonka vastaiselle kapinoinnille Rolling Stonesin koko imago oli alunperin rakennettu. Joulukuun 12. päivänä vuonna 2003 Prinssi Charles löi Mick Jaggerin ritariksi. (Clayson 2005, 189.) Seuraavana vuonna Rolling Stone -lehti nimesi lähes kaimansa kaikkien aikojen merkittävimpien artistien listauksessa neljänneksi (Benn 2009, 7).

Vuonna 2006 käynnistyneen A Bigger Bang -kiertueen joulutauon aikana Richards löi päänsä Fidjillä kavutessaan alas palmusta ja joutui leikkaukseen. Kiertueen jatkuminen viivästyi, mutta kitaristille satoi julkisuudessa sympatiaa. Myöhemmin samana vuonna Richards esiintyi Pirates of the Caribbean -elokuvasarjan kolmannessa osassa päähenkilö Jack Sparrown isänä. Elokuvan johtotähteä esittävä Johnny Depp oli jo aiemmin kertonut saaneensa inspiraation hahmon maneereihin Richardsilta, joka palasi rooliin vielä sarjan neljännessä osassa vuonna 2011. (Richards 2010, 539, 541, 545.)

Suurta huomiota Rolling Stones sai jälleen vuonna 2008, kun Martin Scorsesen dokumenttia ja konserttitaltiointia sekoitteleva Shine A Light sai maailman ensi-iltansa. Kaksi vuotta myöhemmin Keith Richards julkaisi Life-omaelämäkertansa, josta on sittemmin tullut kriitikoiden ylistämä ja erittäin hyvin myynyt. Teos on tienannut kitaristille muun muassa Norman Mailer -kirjallisuuspalkinnon. (Gannon 2008, hakupäivä 9.10.2012; CBS News 2011, hakupäivä 9.10.2012.)

Täysin ilman negatiivista julkisuutta ei Rolling Stones kuitenkaan ole selvinnyt tuoreimmista vaiheistaankaan. Vuonna 2007 syntyi suuri kohu, kun Richardsin väitettiin imaisseen kokaiinin seassa nenäänsä myös isänsä tuhkat. Tapaus irrotettiin Richardsin mukaan kontekstistaan ja paisuteltiin kohtuuttomiin mittasuhteisiin. Julkisuudessa vittattiin jopa kannibalismiin. Todellisuudessa Richards oli aikeissa käyttää tuhkan puun taimen istutuksessa ja avatessaan uurnan kannen, pieni pölähdys tuhkaa lensi pöydälle. Hetken mielijohteesta Richards pyyhkäisi tuhkat sormellaan ja imaisi ne nenäänsä omalaatuisena kunnianosoituksena isälleen. (Richards 2010, 546.) Richardsin kitara-aisapari ja Mick Taylorin vuonna 1975 korvannut kitaristi Ronnie Wood on puolestaan ollut viime vuosina taajaan tapetilla alkoholi- ja parisuhdeongelmiensa vuoksi (Dex 2012, hakupäivä 12.10.2012).

4.2.1 Kiertueuutisointi

Jo 1990-luvulta saakka Rolling Stonesin julkisuuskuvan pääpaino on ollut uuteen musiikkiin ja konserttikiertueisiin liittyvässä intoilussa. Median noteerauksissa voi havaita erityisesti neljä selkeää ja toistuvaa piirrettä. Ensimmäinen on juuri tietynlainen ylistyksensekainen odotus. Vuonna 2001 yhtye vahvisti julkisuudessa velloneet huhut seuraavan vuoden Licks-juhlakiertueesta. Median suhtautumista yhtyettä ja sen 40-vuotista taivalta kunnioittavaa speaktaakkelia kohtaan kuvaili hyvin Wiederhornin käyttämä termi "legendaariset rokkarit" (2001, hakupäivä 12.11.2012).

Toinen silmiinpistävä ominaisuus nykyaikaisessa Rollareita käsittelevässä journalismissa on kritiikin puute. On suorastaan hankalaa löytää artikkeleita, jossa yhtyeestä puhuttaisiin negatiiviseen sävyyn. Musiikillisten kritiikkien suhteen on otettava huomioon, ettei yhtyeen tuottama materiaali tietenkään voi olla jokaisen mieleen, mutta sellaisissakin tapauksissa kirjoittaja muistaa osoittaa kunnioitustaan mainitsemalla yhtyeen meriittejä ja hehkuttamalla sen kestävyyttä. Rolling Stonesin uutta tuotantoa Mirrorissa arvioinut Dan Silver esimerkiksi kiinnittää huomiota huhuun, jonka mukaan yhtyeen kaksi uutta kappaletta ovat silkkää myynninedistämistä tämän vuoden konserteille ja kokoelma-albumille. Oma-aloitteista kritiikkiä hän osoittaa kuitenkin vain Jaggerin sanoituksille sekä laulusuoritukselle ja kehuukin seuraavaksi tämän huuliharpun soittoa. (Silver 2012, hakupäivä 12.10.2012.)

Erittäin tyypillinen mediassa käsitelty seikka on myös Rolling Stonesin jäsenten ikä. "Esittämättä yhtään nuorempia kuin ovatkaan he uhmaavat aikaa ja ivaa edelleen tanssahtelevan, potkivan ja vaivattoman notkeasti lantiotaan pyörittävän Mick Jaggerin, 59, kanssa", Pareless kirjoitti Licks-kiertueen avauskonsertista (2002, hakupäivä 12.10.2012). Huvittavaa onkin, että 70-luvun alkupuolen esiintymisiä pidettiin siihen aikaan yleisesti yhtyeen viimeisenä. Jo siitä saakka yhtyeen maailmankiertueet ovat siis jossain määrin yllättäneet kerta toisensa jälkeen. (Paytress 2003, xvi.)

Vuonna 2005 Rolling Stones julkaisi vuosikymmenen ainoan uudesta materiaalista koostuneen albuminsa A Bigger Bang ja käynnistivät samannimisen jättikiertueen, joka rikkoi jälleen ennätykset 558 miljoonan dollarin bruttotuloillaan. Kiertue teki Rolling Stonesista vuoden 2006 rikkaimman yhtyeen. Neljäs julkisuudessa usein esiintyvä aihe onkin juuri yhtyeen mittava omaisuus ja sitä kasvattavat

jättimäiset lipputulot. (Rock and Roll Hall of Fame 2010b, hakupäivä 12.10.2012; BBC News 2007, hakupäivä 12.10.2012; Dubner 2010, hakupäivä 12.10.2012).

4.2.2 Puoli vuosisataa Rolling Stonesia

Rolling Stones oli vuoteen 2009 mennessä myynyt maailmanlaajuisesti yli 200 miljoonaa albumia ja saavuttanut legendaarisen maineen stadioneita täyttävillä kiertueillaan. (Benn 2009, 7.) Vuonna 2007 päättyneestä A Bigger Bang -kiertueesta saakka julkisuudessa on huhuttu yhtyeen tulevista hankkeista. Kun yhtyeen ura alkoi lähestyä pyöreitä vuosia jo viidettä kertaa, julkisuudessa saattoi havaita kasvavaa kiinnostusta liittyen jälleen uusiin esiintymisiin.

Vuoden 2012 Rock and Roll Hall of Fame -nimityksissä Ronnie Wood totesi, että olisi mukava siirtyä taas työskentelemään bändin kanssa studioon. Kommenttia käsiteltiin kuin varmaa tietoa ja sen kerrottiin kirvoittaneen Mick Jaggerilta kipakan vastineen ”Mitä helvettiä?! Emme tiedä vielä mitään!”. Väärinymmärrettyä lipsautustaan pahoitellessaan Wood kuitenkin lupasi, että yhtye tulisi juhlistamaan 50-vuotista taivaltaan ainakin jollain tavalla. (Graff & Schneider 2012, hakupäivä 18.10.2012.) Huhut alkoivat levitä mahdollisesta maailmankiertueesta, joka järjestettäisiin vielä vuonna 2012 tai viimeistään seuraavan vuoden puolella.

Heinäkuussa Richards vahvisti yhtyeen aloittaneen harjoitelemisen. Varmoja päivämääriä ei kuitenkaan vielä ollut tiedossa. (Lawless 2012, hakupäivä 15.10.2012.) Lokakuussa juorut saivat uutta puhtia, kun harjoittelusessioiden tuloksena saatiin tietää syntyneen kaksi uutta kappaletta. Lisäksi yhtye ilmoitti julkaisevansa piakkoin GRRR!-kokoelma-albumin, jonka 50 kappaletta valikoimaan myös uudet tuotokset lukeutuisivat. (Ellison 2012, hakupäivä 15.10.2012.) Lopulta saman kuun 15. päivänä Rolling Stones vahvisti omalla YouTube-kanavallaan, että yhtye esiintyisi vielä loppuvuodesta Lontoossa sekä New Jerseyssä (The Rolling Stones 2012, hakupäivä 15.10.2012). Yhtye teki lämmittelymielessä yllätysesitintymisen pariisilaisella klubilla 25.10. 2012. Kyseessä oli yhtyeen ensimmäinen keikka yli viiteen vuoteen. (Vidalon & Cotton 2012, hakupäivä 1.11.2012.)

Utista seurasi nopeasti kohu tulevien 50-vuotiskonserttien korkeista lippujen hinnoista. Virallisessa lippukaupassa hintahaitari on 95–950 punttaa, ja muualla internetissä lippuja kaupitellaan jopa tuhansilla euroilla. Yhtye on perustellut hintoja harjoittelu- ja valmistelukustannuksilla ja sillä, että keikkojen täytyy

myös tuottaa. (Vidalon & Cotton 2012, hakupäivä 1.11.2012.) Ronnie Wood kommentoi lisäksi, että kukaan ei tiedä, milloin yhtye palaa esiintymislavoille seuraavan kerran, joten kyseessä saattaa olla viimeinen tilaisuus nähdä Rolling Stones omin silmin. (Express.co.uk 2012, hakupäivä 1.11.2012.) Lippujen hinnat ovat herättäneet suurta närkästystä erityisesti niiden fanien keskuudessa, joilla ei ole varaa hankkia lippuja (Sheridan 2012, hakupäivä 1.11.2012).

Pääsylippukritiikkiä lukuunottamatta konserttien julkistaminen vaikuttaa saaneen varsin positiivisen vastaanoton. Muita juhluvuoden kohokohtia ovat olleet kirjakaupoista löytyvä valokuvakirja, yksinkertaiselta nimeltään 50, sekä Rolling Stonesin kuuluisuuteen noususta kertova HBO:n dokumentti Crossfire Hurricane. Kaiken kuluvan vuoden aikana tapahtuneen ja vielä edessäpäin olevan huomioon ottaen vanha sanonta vierivistä kivistä ja sammalesta on tuskin koskaan soveltunut mihinkään asiayhteyteen paremmin.

Rollareille omistetussa erikoisjulkaisussaan LIFE Magazine kertoo yhtyeen jäsenten tulevan nykyisin luontevasti toimeen kuninkaallisten ja vapaan maailman johtajien kanssa. Puolen vuosisadan ajan yhtye on noussut korkeuksiin ja jaksaa edelleen. Se, kuinka kauan tämä jatkuu, jää ainoastaan arvailujen varaan. (Sullivan 2012, 127.) Yhtyeen oma suhtautuminen kiteytynee parhaiten Keith Richardsin hiljattaiseen toteamukseen "Meidän viideskymmeneskö? Mutta minähän olen vasta 38-vuotias" (Sexton 2012, hakupäivä 2012).

4.3 Kulttuuri-ilmasto ja media 2000-luvulla

"People want you to be like you were in 1969, because otherwise their youth goes with you."

- Mick Jagger, 1987

Kun uutta vuosituhatta on eletty jo yli vuosikymmen, Wells pitää outona sitä, että tietyt vapauden ilmaukset onnistuvat edelleen provosoimaan järkytystä ja raivoa. Rotuun, seksiin ja sukupuolisuuteen liittyvät oikeudet ovat täysin sulautuneet valtavirtaan, mutta huumausaineiden virkistyskäyttöön liittyy edelleen suurta epävarmuutta. (2002, vii.) Toisaalta populaarikulttuurin ja rockin rooli ei vaikuta olevan enää yhtä vahvasti sidoksissa yhteiskuntaan ja kapinointiin kuin se oli 1960-luvun murroksen yhteydessä. Ne ovat silmin nähden sulautuneet yleisesti hyväksytyksi osaksi kulttuurin suurempaa

kokonaisuutta. Kuvataiteessa kuulee usein puhuttavan pop-taiteesta, ja elokuvia, sarjakuvia sekä juuri populaarimusiikkia voi pitää taiteena.

Taiteellisuuden rinnalla näyttää kuitenkin nykyisin vaikuttavan vielä enemmän kaupallisuus. Pop-kulttuuri on yhteiskunnallisen vastavoiman sijasta enemmänkin markkinavoima. Kun 1960-luvulla merkitsi ennen kaikkea se, mitä bändi edusti musiikillaan ja imagollaan, nykyisin imagon rakentaminen ja myyvyys tuntuvat olevan lähtökohtia. Karkeasti ilmaistuna entisaikaan paras artisti myi eniten, kun taas nykyisin eniten myyvä artisti on paras. Rockmuusikoista myös kirjoitetaan nykyisin samaan tapaan kuin esimerkiksi elokuvista. He ovat viihdettä, kritiikin kohteita ja makuasioita. Tähän on Huovilan mukaan kytköksissä se, että "tiedotusvälineet kilpailevat vastaanottajansa vapaa-ajasta, ja niinpä viihdyttävästä aineistosta on tullut aiempaa tärkeämpää niiden toiminnalle" (2004, 9). Samalla tavalla musiikkijournalismi ja -kritiikki on symbioosissa itse musiikkibisneksen kanssa (Jones 2002, 7). Herää kysymys, missä määrin Rolling Stonesin suosio vaikuttaa sitä käsittelevään sisältöön ja näin ollen musiikkijulkaisujen myyntiin.

Mediasta puhuttaessa on nykyisin vaikeaa olla törmäämättä samalla myös sosiaaliseen mediaan. Tiedotusvälineiden yhteydessä toimivien viestintämahdollisuuksien kehitys on edistänyt vuorovaikutusta ja hämärtänyt media-alan ammattilaisen ja median kuluttajan tai fanin välistä rajaa. Esimerkiksi musiikkikriitikoiden tapauksessa erilaiset latausohjelmat keskustelualueineen saattavat olla parhaillaan luomassa uudenlaista kriitikoiden sukupolvea. Kuka tietää, vaikka koko termi jouduttaisiin pian määrittelemään uudestaan. (Jones 2002, 12.) Samalla kun yhteiskunnan normit ovat höllentyneet ja kulttuurin valtavirta muuttunut liberaalimmaksi, fanien ääni on yhä paremmin kuuluviassa.

4.4 Vertailu ja muutoksen syyt

"Ten years of working, forty years of hanging about!"

- Charlie Watts, 2012

Esimerkkitapausten nojalla voidaan karkeasti yleistäen todeta, että noustuaan suosioon Rolling Stonesiin kohdistui kotimaassaan jonkinasteinen yhteiskunnallinen vaino. Nykyisin yhtye on puolestaan maailmanlaajuisesti tunnettu ja ylistetty rock-instituutio. Muutos imagossa kahden aikakauden välillä on

silminnähtävä, ja media on ollut vahvasti läsnä molempina ajankohtina. Rolling Stonesin imagon tarkkailun ohella se on myös jättänyt siihen oman syvän jälkensä.

Hyvällä omallatunnolla ei niin mustavalkoista väitettä kuitenkaan voida esittää, että 1960-luvulla kollektiivinen media oli Rolling Stonesia kohtaan ilkeä ja viime vuosikymmeninä kiltti. Kuten edellä on osoitettu, jo yhtyettä perustettaessa ja jopa kaikkein vaikeimpien vastoinkäymisten aikana mediassa esiintyi runsaasti kannustavaa sisältöä. Vastaavasti 2000-luvulla yhtyettä ovat riepotelleet tietyt skandaalit. Tärkeää onkin erottaa kaikesta mediassa velloneesta materiaalista päälinja, jossa voidaan havaita muutos negatiivisesta positiiviseen.

Rolling Stones oli tärkeä osa 1960-luvun nuorisokapinaa ja kulttuurimurrosta. Se, että yhtye on edelleen koossa, tekee siitä ainutlaatuisen. Houkutus todeta, että sen imago on muuttunut paheksutusta palvotuksi siitä yksinkertaisesta syystä, että bändi on ollut olemassa niin kauan, on erittäin suuri. Väittämä on tavallaan aivan totta, mutta sen perusteet ovat hieman tätä monisyysemmät. Kun otetaan huomioon, että kyseessä todella on puoli vuosisataa, voidaan huomata, kuinka paljon muutoksia koko maailmankuvassa on Rolling Stonesin uran aikana tapahtunut.

Yhtyeen perustamisen ajankohdasta, sen soittamasta musiikista ja sen edustamista asenteista johtuen siitä muodostui suunnattoman vahva osa populaarikulttuuria. Jotta Rolling Stonesista saattoi tulla yleisesti hyväksytty, kaikesta sen edustamasta oli tultava niin ikään. Sukupolvien välinen kuilu ei ole sittemmin ollut niin syvä, kuin se oli 1960- ja 1970-luvuilla. Tuona aikana nuoruutensa eläneet ymmärtävät paremmin nuoruutta ja omaa jälkikasvuun. Kyse ei siis ole pelkästään ajan kulusta, vaan myös sen kokevista ihmisistä. (Häggman 2006, 7.)

Syyskuun lopulla vuonna 1963 Daily Expressissä ilmestyneessä artikkelissaan Judith Simmons arvioi sen hetken vielä tulevan, kun Rolling Stones haluaa saavuttaa aikuisemman kuulijakunnan suosion ja että nykyisen imagon huomioon ottaen se olisi mahdotonta. Bill Wyman kommentoi 40 vuotta myöhemmin, ettei Simmons ottanut huomioon sitä mahdollisuutta, että Rolling Stonesin yleisö kasvaisi aikuiseksi heidän kanssaan. (Wyman 2002, 104.) Ilmiö on luonnollisesti kytkettävissä myös mediaan. Veteraanitoimittajat, jotka ovat seuranneet Rollareiden uraa sen varhaisista vaiheista saakka, saattavat helposti tuntea nostalgiaa ja sympatiaa yhtyettä kohtaan, joka niin ikään yhä soittaa musiikkiaan.

Nuorempien toimittajien kohdalla voi spekuloida tietynlaisen sosiaalisen paineen merkityksellä. Rolling Stonesin asema eräänä merkittävimmistä olemassa olevista rockyhtyeistä, ellei peräti merkittävimpänä, tekee kriittisen suhtautumisen vaikeaksi. Nuortenkin median edustajien keskuudessa esiintyy epäilemättä yhtyettä kohtaan aitoa ihailua, mutta on mahdollista, että joissain teksteissä kyseessä on samankaltainen ilmiö, kuin esimerkiksi alakouluikäisten välituntiporukassa. Jostain tietystä suositusta artistista on viisainta sanoa pitävänsä, koska kaikki muutkin pitävät.

Nykyaikaisissa ihailevaan sävyyn kirjoitetuissa artikkeleissa esiintyy usein virheitä tai ennen julkaistusta materiaalista suoraan poimittuja oivalluksia. The Telegraphin Neil McCormickilla oli Rollareiden uusimmasta kappaleesta One More Shot seuraavanlaista sanottavaa. "Se on vähän kuin Jumping Jack Flash ja vähän kuin Start It Up. Sitä ajaa eteenpäin Charlie Wattsin yksinkertainen mutta svengaava biitti, joka on murto-osan jäljessä juuri kuten sen saattaisi odottaakin olevan". (McCormick 2012, hakupäivä 12.11.2012.) Jälkimmäisen kappaleen nimi on todellisuudessa Start Me Up ja Charlie Wattsin soittotavassa esiintyvä jazz-rumpalille ominainen pieni viive on esiintynyt Rollareita käsittelevissä julkaisuissa monta kertaa aiemminkin. On täysin mahdollista, että toimittaja on tehnyt kyseisen havainnon itse, mutta aivan yhtä hyvin hän on voinut lainata lukemaansa tehdäkseen artikkelistaan iskevemmän.

Tärkeä osuus Rolling Stonesin imagon muutoksessa on ollut sen musiikillisella merkityksellä, joka on osittain oivallettu vasta sen uran jälkipuoliskolla. Tälläkin seikalla on tekemistä ajan kanssa. Esimerkiksi nimitysoikeus Rock and Roll Hall of Fameen vaatii, että artistin ensimmäisestä levytyksestä on kulunut 25 vuotta (George-Warren 2009, 8–9). Muutoksia ei aina osata hahmottaa niiden tapahtuessa. Rolling Stonesinkaan vaikutusta musiikkiin ei kyetty aluksi arvioimaan, ja sen perustamisen aikoihin oli varsin tyypillistä, että bändit pysyivät koossa vain kuukauden. Bändin kohtalo oli sen sijaan luoda ja muovata omaksumistaan aineksista jotain radikaalia ja kokeilevaa. Yhdessä Beatlesin, Doorsin, Creamin, Jimi Hendrixin ja monien muiden kanssa bändi muutti popin rockiksi ja jalosti sen sellaiseksi kuin se yhä tänä päivänä tunnetaan. (Heinonen 2006, 111.)

Rollareiden musiikillisen merkityksen oivaltaminen on ottanut oman aikansa siitäkin syystä, että Rolling Stones -vaikutteiset kuuluisat artistit kuten AC/DC ja Aerosmith, ovat aloittaneet uransa vasta myöhemmin. Luonnollisesti myös niiden oma nousu maailmankuuluiksi kesti jonkin aikaa ja siirsi

eteenpäin Rolling Stonesin saamaa tunnustusta esikuvan osastaan. (Rock and Roll Hall of Fame 2010a, hakupäivä 12.10.2012; Engleheart & Durieux 2009, 35, 72.)

Vaikutuksensa on ollut silläkin, että Stones ei koskaan unohtanut bluesjuuriaan. Yhtye on tehnyt uransa aikana omien esikuviansa musiikista parhaimmillaan tunnetumpaa kuin mihin nämä itse olisivat kyenneet. Positiivinen ilmiö kertautui ja monet alkuperäiset bluesmestarit, jotka ponnistivat erityisesti Chicagon Chess-studioilta, tienasivat nyt entistä paremmin ja kykenivät pitämään musiikkinsa maailmankartalla. Blues ja sen tunnettavuus ovat eräänlaisessa kiittolisuudenvelassa Rolling Stonesille, mikä on osaltaan vaikuttanut positiivisesti yhtyeen maineeseen. (Barge 2012, haastattelu; Burns 2012, haastattelu.) Muddy Waters kutsui Melody Makerissa Rollareita omiksi pojikseen jo 23. toukokuuta 1964 (Gudmundson, Lindberg, Michelsen & Weisethaunet 2002, 48).

Musiikkijulkaisujen suhtautuminen Rollareihin on kautta aikojen ollut pääosin positiivinen ja kritiikki rakentavaa (Gudmundson ym. 2002, 46; McLeod 2002, 98). Musiikkijournalismin rooli onkin ollut jokseenkin epäsuora ja ilmentynyt lähinnä kontrastina muuhun lehdistöön. Tämä korostui eritoten yhtyeen alkuaikojen yhteydessä, kun valtavirtamedia piti Rolling Stonesia pilkkanaan. Kun skandaaliuutisointi on vähentynyt, musiikkijournalismi on vastaavasti päässyt painottamaan positiivista mediakuva. Rolling Stone -lehden arvostelu Altamontin tragediaan liittyen on eräs säännön vahvistavista poikkeuksista. Toisaalta lehden alkuperäinen päätoimittaja ja yksi Rock and Roll Hall of Famen perustajista, Jann S. Wenner, tunnustautuu suureksi Rolling Stones -faniksi ja kertoo asettaneensa Mick Jaggerin tyylikkyyden työnsä esikuvaksi ja laatuksiteriksi. (George-Warren 2009, 189).

Aivan ilmeinen vaikutuksensa on ollut myös sillä, että Rolling Stonesin jäsenet ovat vanhemmiten rauhoittuneet. Jos bändin jäsenistä kukaan on sekaantunut huumeisiin enää vuosiin tai peräti vuosikymmeniin, ei siitä ainakaan ole syntynyt kohua mediassa. Kuten edellä on todettu, tietyt yksityiselämänkin käännteet voivat edelleen saada huomiota julkisuudessa, mutta enää niillä ei ole samanlaista yhteiskuntaa järjestyttävää painoarvoa kuin vaikkapa juuri 1960-luvulla.

Kaikki edellä mainitut tekijät ovat vaikuttaneet kollektiivisesti Rolling Stonesin imagoon. Se on muuttunut, koska sen kulttuurikonteksti on niin ikään muuttunut. Populaarimusiikki ei ole enää yhteiskunnallinen vastavoima, joten myöskään Rolling Stones ei edusta enää järjestelmävastaista

kapinaa tai anarkiaa. Vaikka tämä rooli on jäänyt historiaan, se on edelleen suuri osa bändin mainetta. Rolling Stonesin uraa taaksepäin katsoen ei voi olla huomaamatta, kuinka paljon se on suurten saavutusten ohella myös saanut anteeksi. (Nordenstreng 2012, 29.) Taiteilija Peter Blake totesi oivaltavasti jo vuonna 1963, että “vuonna 2000 Rolling Stones vaikuttaa aina olleen yhtä halattava kuin nallekarhu” (Wyman 2002, 502).

5 POHDINTA

”Everybody’s got a different way of telling a story – and different stories to tell.”

- Keith Richards

Tutkielmani lähtöajatus oli havaintoni siitä, että median suhtautuminen rockartisteihin on muuttunut aikojen saatossa negatiivisesta positiiviseksi. Valitsin esimerkkitapaukseksi Rolling Stonesin ja asetin tavoitteekseni määritellä ensin sen perustamisaikojen sekä nykypäivän julkisuuskuvaa, verrata niitä sitten keskenään eron havainnollistamiseksi ja lopulta esittää johtopäätöksiä muutoksen mahdollisista syistä. Valitsin lähdeaineistoksi erityisesti kirjallisuutta, jossa esiintyy esimerkkejä yhtyeen noteerauksista mediassa 1960-luvulla sekä internetartikkeleita, jotka ilmentävät Rolling Stonesin julkisuuskuvan tyypillisiä piirteitä nykyaikana. Lähdeaineiston tutkimuksessa hyödynsin sisällönanalyysin keinoja. Teoriaa jouduin jossain määrin soveltamaan, sillä tutkielmani perustuu voimakkaasti ennalta tehtyyn havaintoon sekä väittämään, jonka pyrin osoittamaan toteen.

Eniten mediahuomiota saaneita tapauksia kuvailemalla kykenin määrittelemään kummankin aikakauden tunnusomaisen asennoitumisen mediassa ja havainnollistamaan täten selkeää eroa niiden välillä. Varsin negatiivisesta julkisuuskuvasta, johon kytkeytyi jopa yhteiskunnan järjestelmällinen vaino, on tultu nykyaikaan, jossa yhtyeen yhä jatkuva toiminta herättää innostusta ja jopa positiivisesti latautunutta epäuskoa. Esimerkkitapausten pohjalta tein johtopäätöksiä muutoksen mahdollisista syistä. Oli jopa hieman huvittavaa joutua ensin toteamaan, että muutoksen suurin syy on yksinkertaisesti Rolling Stonesin uran verraton pituus. Yksityiskohtaisempi tarkastelu avasi kuitenkin perusteita sille, miksi näin on.

Tutkielmani näkökulmaa värittää selkeästi se, että Rolling Stones on minulle inspiraatio ja ihailun kohde, mutta en koe tutkimukseni kärsivän tästä. Koska minulla oli aiheen havainnollistamisessa valtaa, haluan painottaa, että pyrin toimimaan esimerkkien valinnassa objektiivisesti. Tutkittuani laajaa lähdeaineistoa voin rehellisesti todeta, että tein parhaani valitakseni kullekin ajankohdalle mahdollisimman tyypillisiä esimerkkejä luotettavista lähteistä. Toisaalta voidaan ajatella, että eritoten 2000-luvun median osalta

epäluotettavuus ja mielipiteellisyys olivat jopa olennaisia seikkoja tiettyjä piirteiden havainnollistamiseksi.

Pidän tutkielmaani onnistuneena, sillä se vastaa asetettuja tavoitteita. Eritoten olen tyytyväinen sen yksityiskohtaisuuteen. Tutkielmaa tehdessäni olin pakotettu toimimaan työelämän ja opinnäytetyön produktion asettamissa puitteissa. Tämä latasi runsaasti paineita tuottaa stressistä huolimatta järkevää ja johdonmukaista tekstiä. Siitä huolimatta, että ajankäytölliset ongelmat johtuivat osittain itsestäni riippumattomista syistä, annan siitä itselleni myös eniten kritiikkiä. Paremmalle aikatauluttamiselle jäi tilaa.

Tutkielman teko opetti ajankäytön lisäksi monenlaista muutakin. Koen prosessin edesauttaneen merkittävästi sisälukutaitoani. Rollareiden julkisuuskuva muutosta ja sen syitä pohtiessani kykenin päättämään paljon sellaista, mikä ei ensivilkaisulla välttämättä ollut havaittavissa. Tämä on sellainen taito, jota haluan entisestään kehittää, ja jota journalistin tulisikin kehittää. Luonnollisesti opin lähdemateriaalia tutkiessani paljon uutta myös aiheestani. Rolling Stones heitti totutut käytännöt ikkunasta ja teki unelmistaan totta, mikä ennen herätti minussa suurta ihailua ja sielujen sympatiaa. Nyt ymmärrän lisäksi paremmin myös tällaisen menettelyn haittavaikutuksia. Yhtye on jättänyt jälkeensä paljon tuhoa, vaikka jotkin sen suurimmista ongelmista onkin kaadettu sen niskaan muiden toimesta.

Viihdyin tutkielmani parissa yllättävän hyvin. Pahin pelkoni koko opiskelun ajan on ollut se, että tutkielman teosta tulee mörkö, sillä olen taipuvainen ottamaan pakolliset tehtävät hyvin raskaasti. Taistelin tätä epäkypsää piirrettä vastaan valitsemalla ensinnäkin itselleni tärkeän aiheen ja toisekseen asennoitumalla tehtävään siten, että opin samanaikaisesti lisää sekä aiheesta että omasta alastani. Tutkielmaa tehdessäni muistui mieleen jostakin oppimani teoria, jonka mukaan harrastuksensa muuttaminen työksi tappaa intohimon. Omalla kohdallani tutkielma vain entisestään kasvatti kiinnostustani Rolling Stonesin historiaa ja siitä kirjoittamista kohtaan. Annan suurta arvoa koko opinnäytetyön tarjoamalle kokemukselle. Se on kehittänyt merkittävästi taitojani ja tietopohjaani sellaisella aihealueella, jolta toivoisin myös tulevan ammattiurani löytyvän. Jos loppuun sallitaan rahtunen huumoria, maltan tuskin odottaa kaiken oppimani positiivisia vaikutuksia henkilökohtaiselle taloudelleni.

LÄHTEET

Barge, J. entisten Chess-studioiden sessiomuusikko, näyttelijä, tuottaja. Videohaastattelu 22.5.2012. Chicago. Tekijän hallussa.

Benn, J. 2009. The Rolling Stones – The Illustrated Biography. New York: Welcome Rain Publishers.

BBC News. 2007. Rolling Stones top US music rich. BBC News 26.1.2007. Hakupäivä 12.10.2012, <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/6301181.stm>.

Burns, J. muusikko. Videohaastattelu 21.5.2012. Chicago. Tekijän hallussa.

CBS News. 2011. Keith Richards accepts literary prize for memoir "Life". CBS News 9.11.2011. Hakupäivä 9.10.2012, http://www.cbsnews.com/8301-31749_162-57321361-10391698/keith-richards-accepts-literary-prize-for-memoir-life-/.

Clayson, A. 2005. Mick Jagger - The Unauthorized Biography. London: Sanctuary.

Cooper, M., Richards, K., Southern, T. & Richardson, P. 1993. The Early Stones. London: Secker & Warburg.

DeGroot, G. 2009. The Sixties Unplugged. London: Pan Books.

Dex, R. 2012 Stone Ronnie Wood off alcohol for seven months. The Independent 30.9.2012. Hakupäivä 12.10.2012, <http://www.independent.co.uk/news/people/news/stone-ronnie-wood-off-alcohol-for-seven-months-2093767.html>

Dubner, S. 2010. When the Rolling Stones Hit the Laffer Curve. Freakonomics 1.11.2010. Hakupäivä 12.10.2012, <http://www.freakonomics.com/2010/11/01/when-the-rolling-stones-hit-the-laffer-curve/>.

Ellison, R. 2012. Rumours of one last Rolling Stones tour. Mirror 4.10.2012. Hakupäivä 15.10.2012, <http://www.mirror.co.uk/news/uk-news/the-rolling-stones-tour-rumours-grrr-1357868>.

Engleheart, M. & Durieux, A. 2009. AC/DC Maximum Rock & Roll. Suom. M. Tiirinen. Helsinki: Otava.

Express.co.uk. 2012. Ronnie Wood Defends Rolling Stones Ticket Prices. Express.co.uk 29.10.2012. Hakupäivä 1.11.2012, <http://www.express.co.uk/posts/view/355205/Ronnie-Wood-defends-Rolling-Stones-ticket-prices>.

Gannon, L. 2008. The Rolling Stones shine on and on in Scorsese's latest. Mail Online 21.3.2008. Hakupäivä 9.10.2012, <http://www.dailymail.co.uk/home/moslive/article-533908/The-Rolling-Stones-shine-on-Scorseses-latest.html>.

George-Warren, H. 2009. The Rock and Roll Hall of Fame: The First 25 Years. New York: Collins Design.

Graff, G. & Schneider, M. 2012. Ronnie Wood Apologizes to Rolling Stones for 'Wrong' Studio Reports. Billboard.com 15.4.2012. Hakupäivä 18.10.2012, <http://www.billboard.com/news/ronnie-wood-apologizes-to-rolling-stones-1006768752.story#/news/ronnie-wood-apologizes-to-rolling-stones-1006768752.story>.

Gudmundson, G., Lindberg, U., Michelsen, M. & Weisethaunet, H. 2002. Brit Crit: Turning Points in British Rock Criticism, 1960-1990. Teoksessa S. Jones (toim.) Pop music and the press 2002. Philadelphia: Temple, 41-64.

Heatley, M. 2007. The Definite Illustrated Encyclopedia of Rock. London: Star Fire.

Heinonen, V. 2006. "Nastavetimet valtojen malliin!". Teoksessa K. Häggman (toim.) Täältä tulee nuoriso! 1959-79. Helsinki: WSOY, 104-117.

Henke, J. ex-VP exhibitions and curatorial affairs, Rock and Roll Hall of Fame and Museum. Haastattelu

16.5.2012. Cleveland. Tekijän hallussa.

Huovila, T. 2004. Toimittaja - tiedon etsijä ja vaikuttaja. Helsinki: WSOY.

Jackson, L. 2009. Brian Jones - The untold life and mysterious death of a rock legend. London: Piatkus.

Jagger, M., Richards, K., Watts, C. & Wood, R. 2007. The Rolling Stones Omin sanoin. Suom. M. & O. Talvio. Jyväskylä: Ajatus Kirjat.

Jagger, M., Richards, K., Watts, C. & Wood, R. 2012. The Rolling Stones 50. London: Thames & Hudson.

Jones, S. (toim.) 2002. Pop music and the press. Philadelphia: Temple.

Kallio, M. & Rautjoki, V. 2008. Pop - rauha - rakkaus. Lahti: Esa Print.

Lawless, J. 2012. Rolling Stones Celebrate 50 Years, Talk Tour 'in the Works'. Billboard.com 12.7.2012. Hakupäivä 18.10.2012,

<http://www.billboard.com/#/news/rolling-stones-celebrate-50-years-talk-tour-1007557762.story>.

Lindberg, U., Gudmundsson, G., Michelsen, M. & Weisethaunet, H. 2005. Rock Criticism from the Beginning. New York: Peter Lang Publishing, Inc.

LoConti, H. perustaja ja omistaja, Agora. Videohaastattelu 17.5.2012. Cleveland. Tekijän hallussa.

Maysles, D., Maysles, A. & Zwerin, C. Gimme Shelter 2010. (Julkaisupaikka puuttuu): Maysles Films. Dvd. Alkuperäisjulkaisu 1970.

McCormick, N. 2012. Rolling Stones: One More Shot, review. The Telegraph 8.11.2012. Hakupäivä 8.11.2012,

<http://www.telegraph.co.uk/culture/music/rolling-stones/9663741/Rolling-Stones-One-More-Shot-review.html>.

McLeod, K. 2002. *Between Rock and a Hard Place: Gender and Rock Criticism*. Teoksessa S. Jones (toim.) *Pop music and the press 2002*. Philadelphia: Temple, 93-113.

Moraski, L. 2012. Mick Jagger to Ronnie Wood: Keep quiet on Rolling Stones album and tour. CBS News 16.4.2012. Hakupäivä 12.11.2012,

http://www.cbsnews.com/8301-31749_162-57414664-10391698/mick-jagger-to-ronnie-wood-keep-quiet-on-rolling-stones-album-and-tour/.

Nordenstreng, M. 2012. Veräjämästä livahtamisen mestarit. *Rytmi* 79 (5), 29.

Norman, P. 2003. *Rolling Stones*. Suom. A. Kamunen. Helsinki: Jalava.

Oldham, A. 2001. *Stoned*. London: Vintage.

Palmer, A. 2012. Rolling Stones at 50: Charlie Watts reveals he still loves Mick Jagger and Keith Richards. *Daily Record* 11.7.2012. Hakupäivä 12.11.2012,

<http://www.dailyrecord.co.uk/entertainment/celebrity/rolling-stones-at-50-charlie-watts-1166505>.

Pareles, J. 2002. ROCK REVIEW; Stones Back to Classic Beat in New Tour. Hakupäivä 12.10.2012,

<http://www.nytimes.com/2002/09/04/us/rock-review-stones-back-to-classic-beat-in-new-tour.html>.

Paytress, M. 2003. *The Rolling Stones Off The Record*. London: Omnibus Press.

Richards, K. 2010. *Life*. London: Weidenfeld & Nicolson.

Rock and Roll Hall of Fame 2010a. Aerosmith Biography. Rock and Roll Hall of Fame 2010. Hakupäivä 15.10.2012, <http://rockhall.com/inductees/aerosmith/bio/>.

Rock and Roll Hall of Fame 2010b. The Rolling Stones Biography. Rock and Roll Hall of Fame 2010.

Hakupäivät 6.9., 8.10. & 12.10.2012, <http://rockhall.com/inductees/the-rolling-stones/bio/>.

The Rolling Stones 2012. The Rolling Stones Announce Live Shows!. YouTube 15.10.2012. Hakupäivä 15.10.2012, <http://www.youtube.com/watch?v=dECLLKyfjm0&feature=g-user-u>.

Sexton, P. 2012. 'How can it be our 50th? I'm 38'. The Sunday Times. Hakupäivä 12.11.2012, http://www.thesundaytimes.co.uk/sto/culture/music/pop_and_rock/article_1155288.ece.

Sheridan, E. 2012. Rolling Stones fans' outrage as standard tickets for London 50th anniversary gigs set to cost up to £375. Mail Online 16.10.2012. Hakupäivä 1.11.2012, <http://www.dailymail.co.uk/tvshowbiz/article-2217981/Rolling-Stones-fans-outrage-standard-tickets-London-50th-anniversary-gigs-set-cost-375.html>.

Silver, D. 2012. Have the Stones still got the moves like Jagger?. Mirror 11.10.2012. Hakupäivä 12.10.2012, <http://www.mirror.co.uk/lifestyle/going-out/music/new-rolling-stones-song-doom-1372584>.

Spitz, M. 2011. Jagger - Rebel, Rock Star, Rambler, Rogue. New York: Gotham Books.

Sullivan, R. (toim.) 2012. LIFE - The Rolling Stones 50 Years of Rock 'n' Roll. 2012. New York: LIFE Books.

Szufnarowski, J. perustaja ja omistaja, Rocks Off. Videohaastattelu 8.5.2012. New York City. Tekijän hallussa.

Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Tammi.

Vidalon, D. & Cotton, J. 2012. Rolling Stones surprise Paris with \$20 gig. NBC News.com/Reuters 25.10.2012. Hakupäivä 1.11.2012, <http://today.msnbc.msn.com/id/49548443/ns/today-entertainment/t/rolling-stones-surprise-paris-gig/#.UKaf4dnIH40>.

Wiederhorn, J. 2001. Rolling Stones To Roll Out 40th Anniversary Tour. MTV 26.10.2001. Hakupäivä 12.10.2012, <http://www.mtv.com/news/articles/1450392/rolling-stones-tour-again.jhtml>.

Wells, S. 2011. Butterfly on a Wheel - The Great Rolling Stones Drugs Bust. London: Omnibus Press.

Wyman, B. 2002. Rolling with the Stones. New York: DK.

Wyman, B. 1990. Stone Alone. London: Viking.